

Evaluering af National strategi for forebyggelse af ulykker og katastrofer

Statusrapport

Indhold

INDLEDNING	5
<i>Strategiens mål</i>	5
<i>Baggrund for evalueringen</i>	5
<i>Evalueringens formål</i>	5
AFRAPPORTERING PÅ STRATEGIENS MÅL	6
Afrapportering på mål 1	6
<i>Omkomne ved brand</i>	6
<i>Færre tilskadekomne</i>	8
<i>Færre udgifter til skader m.v.</i>	8
<i>Opprioritering af vidensområdet</i>	9
<i>Videndeling om brandefterforskning</i>	10
<i>Relancering af Brandsikker Bolig</i>	10
<i>Røgalarmer redder liv – også i fremtiden</i>	11
<i>Udvikling af forebyggelsesinformation</i>	11
<i>Tiltag i de kommunale redningsberedskaber</i>	12
Afrapportering på mål 2	13
<i>Viden om risikobevidsthed og adfærd</i>	13
<i>Beredskabsforbundets befolkningsuddannelse</i>	14
<i>Undervisningsmaterialer til grundskolen</i>	15
<i>Befolkningens hjælpsomhed støttes</i>	15
<i>Selvhjulpenhed og kampagner</i>	16
STRATEGIEN DANNER RAMMEN	18
Et grundlag for videreudvikling	18
AFRAPPORTERING PÅ STRATEGIENS INITIATIVER	19
SKEMATISK AFRAPPORTERING PÅ IDÉ- OG INITIATIVLISTEN	20
BILAG	25

Indledning

Strategiens mål

National strategi for forebyggelse af ulykker og katastrofer blev offentliggjort i februar 2017.¹

Forebyggelsesstrategien er bygget op omkring to overordnede mål:

1. Færre døde og tilskadekomne og færre udgifter til skader i forbindelse med brande, stærke storme og oversvømmelser.
2. Øget risikobevisthed og mere handlekraft, selvhjulpethed og hjælpsomhed i befolkningen før, under og efter alvorlige ulykker og katastrofer.

Forebyggelsesstrategien udspringer af en politisk aftale om redningsberedskabet.² Som følge heraf indeholder strategiens ikke-bindende idé- og initiativliste hovedsageligt forslag, der relaterer sig til forebyggelse af ulykker og katastrofer inden for redningsberedskabets kerneopgaver. Langt størstedelen af disse initiativer er forankret i Beredskabsstyrelsen og udmøntes i samarbejde med relevante aktører, herunder de kommunale redningsberedskaber (KL / Danske Beredskaber), TrygFonden m.fl. Endvidere indgår der borgernære initiativer, der er forankret i Beredskabsforbundet og BrandBevægelsen.

I relation til offentliggørelsen af forebyggelsesstrategien etableredes Nationalt forum for forebyggelse af ulykker med det formål at skabe et fundament for tværsektorielt og tværfagligt samarbejde, dialog og erfaringsudveksling samt sikre en bedre udnyttelse af de eksisterende ressourcer på forebyggelsesom-

rådet. I forummet deltager en bred kreds af myndigheder og relevante aktører, herunder civilsamfundets organisationer (se side 18 og initiativ 1).

Baggrund for evalueringen

Forsvarsforligskredsen har besluttet at fremrykke evalueringen af forebyggelsesstrategien fra 2020 til 2019, så den foreligger samtidig med undersøgelsen af de kommunale redningsberedskabers robusthed og dimensionering. En undersøgelse, der indgår i *Aftale på forsvarsområdet 2018-2023*³ og bl.a. indbefatter en kortlægning af, "[...] hvordan de kommunale redningsberedskaber i perioden 2016-2018 har arbejdet med den borgerrettede brandforebyggelse."⁴

Evalueringens formål

Opfyldelse af forebyggelsesstrategiens mål kræver en langsigtet indsats og iværksættelse af mange forskellige tiltag, som det kan være vanskeligt at vurdere effekten af enkeltvist.

Formålet med evalueringen er derfor at give en status for arbejdet med implementeringen af forebyggelsesstrategien efter godt to et halvt års virke.

Evalueringen tager udgangspunkt i en afrapportering på de to mål og på iværksatte tiltag, relateret til strategiens ikke-bindende idé- og initiativliste.

Afrapportering på de enkelte initiativer fremgår endvidere af initiativkortsamlingen (bilag).

¹ [National strategi for forebyggelse af ulykker og katastrofer](#), Beredskabsstyrelsen december 2016. I det følgende omtalt som 'forebyggelsesstrategien'.

² [Aftale om redningsberedskabet i 2013 og 2014 af 12. november 2012](#), indgået mellem regeringen (Socialdemokratiet, Radikale Venstre og Socialistisk Folkeparti), Venstre, Dansk Folkeparti, Liberal Alliance og Det Konservative Folkeparti.

³ [Aftale på forsvarsområdet 2018-2023 af 28. januar 2018](#), indgået mellem regeringen (Venstre, Liberal Alliance og Det Konservative Folkeparti), Socialdemokratiet, Dansk Folkeparti og Radikale Venstre.

⁴ Jf. kommissoriet for Undersøgelse af de kommunale redningsberedskabers robusthed og dimensionering [...] af 20. november 2018.

Afrapportering på strategiens mål

Mål 1

Færre døde og tilskadekomne og færre udgifter til skader i forbindelse med brande, stærke storme og oversvømmelser

Afrapportering på mål 1

Omkomne ved brand

Beredskabsstyrelsen har i forhold til mål 1 særlig fokus på arbejdet med at nedbringe antallet af omkomne ved brand.

Analysen af dødsbrandsområdet kræver statistik fra en længere periode, da tilfældige udsving forekommer. Derfor indeholder forebyggelsesstrategien et delmål, der løber over en tiårig periode:

"... antallet af omkomne målt pr. 100.000 indbyggere [skal] i løbet af en tiårig periode nedbringes til et niveau, der ikke er højere end gennemsnittet af niveauet i Norge og Sverige."

Målet bygger på den kendsgerning, at antallet af omkomne ved brand målt pr. 100.000 indbyggere i Danmark i en årrække har været lidt højere end i nabolandene Norge og Sverige.

Indenfor forebyggelsesstrategiens godt to et halvt års virke (dvs. årene 2017 og 2018, da 2019-tallene endnu ikke foreligger) er der sket en stigning i antallet af omkomne som følge af brand. I 2018 døde 71 personer som følge af brand, hvorimod antallet af omkomne i 2017 var 61.

Når der ses på en længere årrække, er der dog tale om en nedadgående tendens. Fra 1983 til 2018 er den overordnede tendens for den relative forekomst således faldet fra knap 1,6 til godt 1,2 branddøde pr. 100.000 indbyggere.

Tallene fra 2018 undersøges nærmere i en kommende analyse, der udarbejdes af Beredskabsstyrelsen i samarbejde med TrygFonden.

Danmark set i forhold til nordiske lande

Som det fremgår af tendenslinjerne i figur 1, har der været en generelt nedadgående udvikling i antal

omkomne ved brand pr. 100.000 indbyggere i de anførte nordiske lande gennem de seneste 20 år. Danmark har i de fleste år ligget nogenlunde på niveau med gennemsnittet for de nordiske lande, dog illustrerer de meget ujævne kurver, at der er væsentlige udsving fra år til år i alle landene.

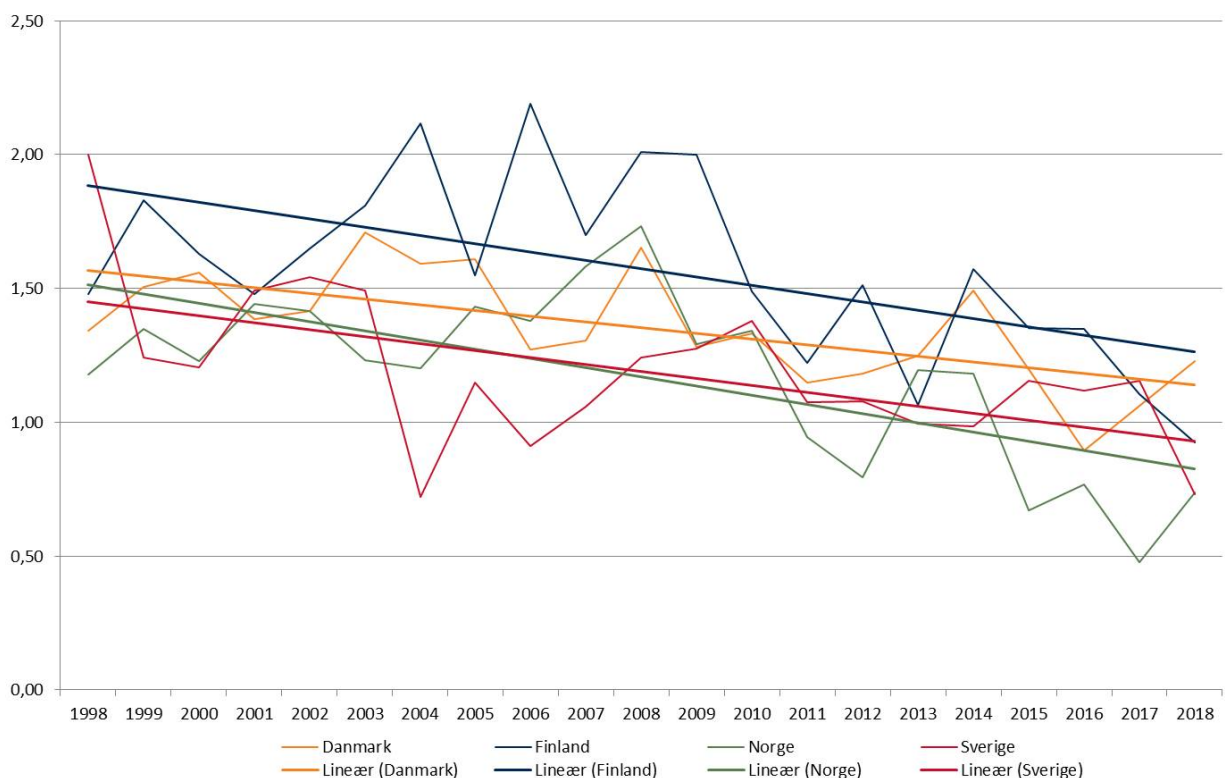
Norge har den laveste forekomst af omkomne ved brand blandt de nordiske lande samt en hurtigere reduktion i forekomsten. Sidstnævnte kan til dels skyldes, at opgørelsen af omkomne ved brand i Norge er baseret på presseovervågning samt politiets og redningsberedskabernes indberetninger⁵, mens opgørelsen i Danmark tillige inddrager indberetning fra sundhedsvæsenet. Der er således nogen forskel på opgørelsesmetoderne. Udover disse forskelle i indberetningsmetoder har Norge i 1990 tillige implementeret krav om fungerende

røgalarmen og slukningsudstyr i alle boliger, ligesom der siden 2010 har været krav om fastmonterede komfurvagter i alle nye boliger. Dette kan være medvirkende faktorer til den lavere forekomst i Norge.

Opgørelser over branddøde viser, at Norge⁶ og Sverige⁷ har en gennemsnitlig forekomst på 0,7 omkomne ved brand pr. 100.000 indbyggere i 2018, mens Danmark samme år har en forekomst på 1,2 omkomne ved brand pr. 100.000 indbyggere.

Danmark er således på nuværende tidspunkt et godt stykke fra at nå delmålet om at nedbringe antallet af branddøde til et niveau, der ikke er højere end gennemsnittet af niveauet i Norge og Sverige.

Figur 1. Omkomne ved brand i de nordiske lande pr. 100.000 indbyggere, antal og tendenslinjer 1998-2018

Kilder: Dødsbrandsdatabasen, Dansk Brand- og sikringsteknisk Institut (DBI), www.nordstat.net, Danmarks Statistik – statistikbanken.dk, www.stat.fj, www.ssb.no, www.scb.se

⁵ Personlig kommunikation. Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap 2019.

⁶ [Omkomne i brann](#), Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap, tilgået 2019-04-02.

⁷ [Dödsbränder och omkomna i bränder 2016-2019 – Preliminär statistik](#), Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, 2019.

Som led i analysearbejdet har Beredskabsstyrelsen i 2018 gennemført en større analyse af dødsbrande i Danmark i perioden 2008-2017.⁸ Undersøgelsen viser bl.a., at den hyppigste formodede årsag til utilsigtede dødsbrande er uforsigtighed ved rygning, der i perioden var den formodede årsag til omkring halvdelen af brandene. Se faktaboks 1.

Beredskabsfaglige initiativer kan således ikke stå alene, idet også social- og sundhedsfaglige tiltag i forhold til rygning må vurderes at have betydning.

Færre tilskadekomne

Mål 1 handler også om at reducere antallet af tilskadekomne. Beredskabsstyrelsen har i 2019 indhentet helbredsoplysninger fra Sundhedsdatastyrelsen på forbrændte og røgforgiftede samt på tilskadekomne fra eksplosioner og fald/spring fra højden. Oplysningerne planlægges analyseret bl.a. med henblik på at identificere risikofaktorer for alvorlig tilskadekomst i brand, så forebyggelsesinitiativer kan målrettes yderligere. Projektet er endnu på et indledende stadie.

Færre udgifter til skader m.v.

Endvidere omhandler mål 1 nedbringelse af udgifterne til skader i forbindelse med brande, stærke storme og oversvømmelser. Henset til forebyggelsesstrategiens korte levetid, er det ikke muligt at afrapportere på målet inden for perioden.

Med udgangspunkt i perioden 2010-2018 viser tal fra Forsikring & Pension dog, at forsikrings-selskaberne har registreret et fald på 21 pct. i antallet af anmeldte brandskader på bygninger og løsøre fra samlet set 61.880 skader i 2010 til 49.062 skader i 2018. Gennemsnitserstatningen for begge typer har ligget nogenlunde konstant i perioden.

I perioden 2010 til og med 2018 har forsikringsselskaberne samlet set udbetalt mere end 11 mia. kr. i erstatninger for stormskader og vandskader. Som forventeligt ved vejrlighshændelser er der stor variation fra år til år.

Beredskabsstyrelsen vil arbejde videre med analyser relateret til omkostningssiden.

Faktaboks 1

Ny viden om dødsbrande fra analyse for perioden 2008 -2017

- Uforsigtighed ved rygning er fortsat den hyppigste brandårsag ved dødsbrande, idet uforsigtighed ved rygning som formodet brandårsag steg fra 46 pct. af alle utilsigtede dødsbrande i 2008 til 58 pct. i 2017.⁹
- Sandsynligheden for, at en brand alarmeres i tide, falder betragteligt, hvis man bor alene og ikke har en fungerende røgalarm.
- Ved mindst 85 pct. af dødsbrandene fandt redningsberedskabet ikke en fungerende røgalarm.
- Dødsbrande er større end andre boligbrande ved redningsberedskabets ankomst, selvom responstiden er ens. Dette viser, at det kritiske tidspunkt for, hvorvidt en brand udvikler sig til en dødsbrand, skal findes før redningsberedskabet alarmeres.
- Det er centralt, at man kan håndtere eller komme væk fra branden, når man har opdaget den. Nedsat fysisk funktionsniveau udgør således en særlig risiko for at blive fanget i og omkomme ved brand. Derudover indikerer analysen, at andre personlige forhold såsom nedsatte kognitive evner, misbrug af alkohol og psykisk sygdom kan øge risikoen for at omkomme i brand.

Kilde: *Dødsbrande i Danmark, Beredskabsstyrelsen, 2018*

⁸ [Dødsbrande i Danmark](#), Beredskabsstyrelsen, 2018. Analysen er baseret på registreringer fra den såkaldte dødsbrandsdatabase, der er baseret på systematisk indhentede og registrerede informationer fra presseklip samt fra Nationalt Kriminalteknisk Center (NKC) under Rigspolitiet og Rigshospitalets Intensiv Terapiklinik samt Klinik for Plastikkirurgi og Brandsårsbehandling.

⁹ I 2018 steg tallet til 67 pct. af alle utilsigtede dødsbrande. Kilde: Beredskabsstyrelsens dødsbrandsdatabase.

Siden offentliggørelsen af forebyggelsesstrategien er der arbejdet med centrale initiativer, der skal bidrage til opfyldelse af mål 1. Initiativerne relaterer sig til strategiens idé- og initiativliste.

Opprioritering af vidensområdet

Generelt har Beredskabsstyrelsen i tråd med strategien opprioriteret vidensområdet. Der er i perioden udgivet en række rapporter, der giver grundlag for videreudvikling af det brandforebyggende arbejde.

Rapporterne *Brandårsager – brand i privat beboelse*¹⁰ og *Dødsbrande i Danmark*¹¹, der begge blev udgivet i 2018, er eksempler på ny anvendelse af data. Bl.a. viser *Brandårsager – brand i privat beboelse*, der tager udgangspunkt i data fra redningsberedskabets indrapporteringsystem ODIN, at fire ud af fem boligbrande skyldes menneskelig adfærd. Det drejer sig typisk om uforsigtighed i forbindelse med madlavning eller ved optænding og brug af fyringsanlæg. Faktaboks 1 uddyber dødsbrandanalysen.

Relateret hertil er rapporten *Utilisgtede boligbrande – en kvalitativ kortlægning af førstehåndsoplevelser med brand i hjemmet* fra 2017.¹² Rapporten giver ved hjælp af interviews bl.a. ny viden om omstændigheder for, at utilisgtede boligbrande opstår.

Med udgangspunkt i rapporten *Dødsbrande i Danmark* og tidligere fund er der i 2018-2019 endvidere gennemført en analyse af redningsberedskabets udrykninger til botilbud for borgere med psykisk og/eller fysisk funktionsnedsættelse og/eller misbrug.¹³ Analysen viser bl.a., at der i undersøgelsesperioden fra 1. januar 2016 til og med 30. juni 2018 var 381

hændelser med brand eller overhængende fare for brand – svarende til godt 150 hændelser årligt i botilbud. Dette er en op til seks gange højere forekomst for borgere i botilbud i forhold til den generelle befolkning.

Beredskabsstyrelsen vil i samarbejde med TrygFonden fremover udarbejde årlige temaanalyser, der skal følge op på dødsbrandsområdet.

Forebyggelsesrelevante data

Beredskabsstyrelsen fortsætter også samarbejdet med de kommunale redningsberedskaber om udvikling af dataområdet. Som et led heri arbejder Beredskabsstyrelsen med etablering af et datawarehouse for redningsberedskabet. Herigennem vil det blive muligt at koble nye datasæt til eksisterende data i ODIN. Det vil på sigt gøre data lettere tilgængelige for redningsberedskabets aktører og for forskningsverdenen, ligesom det vil kunne øge anvendelsen af data som grundlag for fokusering af kampagner og indsatser m.v.

Ny teknisk viden

For at understøtte indhentningen af ny viden om tekniske løsninger i forhold til at forebygge brand hos udsatte borgere er der i 2018 iværksat et pilotprojekt med offentligt-privat samarbejde. Projektet omhandler opsætning af mobile brandalarmeringsanlæg hos udsatte borgere.¹⁴ Til forskel fra røgalarmer alarmerer anlæggene brandvæsenet direkte, hvis der opstår brand. Projektet undersøger bl.a., om installation af denne type anlæg kan hjælpe borgere med fysisk og/eller psykisk funktionsnedsættelse. Projektet evalueres i 2020.

Herudover planlægges der et pilotprojekt vedrørende opsætning af *komfurvagter i private boliger*. En komfurvagt er en teknisk løsning, der slukker el-komfuret, hvis det skulle blive glemt. Projektet skal belyse effekten af komfurvagter som en brandforebyggende foranstaltning. Der arbejdes

¹⁰ [Brandårsager – brand i privat beboelse](#), Beredskabsstyrelsen, 2018

¹¹ [Dødsbrande i Danmark](#), Beredskabsstyrelsen, 2018.

¹² [Utilisgtede boligbrande – en kvalitativ kortlægning af førstehåndsoplevelser med brand i hjemmet](#), Beredskabsstyrelsen, Dansk Brand- og sikringsteknisk Institut (DBI) og TrygFonden, 2017.

¹³ [Redningsberedskabets udrykninger til botilbud](#), Beredskabsstyrelsen og Københavns Professionshøjskole, 2019.

¹⁴ Projektdeltagerne er Slagelse Brand og Redning, Slagelse Kommune, Siemens, TDC Alarmnet, TrygFonden og Beredskabsstyrelsen.

på at opsætte 50 komfurvagter fordelt ligeligt mellem udsatte og ikke-udsatte borgere.¹⁵

Videndeling om brandefterforskning

Forebyggelse handler også om at lære af de hændelser, der indtræffer. Her er brandefterforskning centralt. Som et led i udviklingen af området har Rigspolitiet (ved National Kriminalteknisk Center og Politiskolen) med inddragelse af relevante aktører udarbejdet *Dansk Brandmanual*.¹⁶ Der er bl.a. nu et større fokus på, hvordan brandvæsenet kan bidrage til skadestedsundersøgelser i forbindelse med såvel tilsigtede som utilsigtede brande.

Forud for dette udviklede Rigspolitiet og Beredskabsstyrelsen i 2016 et skema til politiets registrering af branddøde. Skemaet har erstattet en række forskellige skemaer og giver mulighed for at tilføje forebyggelsesrelevante data. Termerne er i overensstemmelse med ODIN. Skemaet blev yderligere implementeret og justeret i 2017-2018 og bidrager til at sikre et bedre datagrundlag i relation til dødsbrande.

Området drøftes endvidere i regi af Mødeforum for brandforebyggelse og brandefterforskning.¹⁷

Relancering af Brandsikker Bolig

De fleste, der omkommer i forbindelse med brand, bor i en privat bolig. Sårbare ældre og andre udsatte grupper er overrepræsenterede blandt ofrene. Derfor fokuserer det nationale forebyggelseskoncept Brandsikker Bolig særligt på at forebygge brand hos denne del af befolkningen.¹⁸ Der bærende element i konceptet er brandforebyggende hjemmebesøg hos sårbare ældre og andre udsatte grupper, som udpeges af hjemmeplejen.

Konceptet er udviklet i et samarbejde mellem Trygfonden, KL, Danske Beredskaber og Beredskabsstyrelsen og blev relanceret med nye materialer i 2018 med udgangspunkt i erfaringer fra et pilotprojekt.¹⁹ Der er tale om et frivilligt tilbud, og siden relanceringen har 15 ud af de 24 kommunale redningsberedskaber bestilt materialet. Der sigtes efter, at flere kommunale redningsberedskaber og kommuner går sammen om at implementere konceptet. Beredskabsstyrelsen, der varetager den daglige drift af Brandsikker Bolig, er i løbende dialog med de kommunale redningsberedskaber herom.

For at udbrede konceptet deltog Beredskabsstyrelsen med en stand på KL's Ældrekonference og på Danske Beredskabers årsmøde i 2019. Standen på årsmødet var også bemandede med repræsentanter fra de kommunale redningsberedskaber, der anvender konceptet i det daglige arbejde.²⁰

Afledte projekter

Som et led i arbejdet med at videreudvikle Brandsikker Bolig-konceptet indgår Beredskabsstyrelsen i pilotprojekter med forskellige aktører. Et af projekterne omhandler forebyggende besøg og opsætning af røgalarmer i Ringparken i Slagelse.²¹ Et fremadrettet mål er at se på mulighederne for at udvikle et generelt koncept. I projektet indgår de lokale Firebirds (Brandkadetter), og delmålene omhandler endvidere sociale aspekter som eksempelvis relationsdannelse.

Herudover er der i 2019 opstartet et nyt samarbejde mellem Skorstensfejerlauget og Beredskabsstyrelsen. Ideen er, at skorstensfejerne i forbindelse med deres almindelige tjek af skorsten og ildsteder i private hjem samtidig kan undersøge, om boligen har fungerende røgalarmer og eventuelt opsætte nye. Skorstensfejerne i Sorø Kommune er

¹⁵ Projektdeltagerne vil efter planen blive Tårnby Brandvæsen, Tårnby Kommune, Trygfonden, BrandBevægelsen, Beredskabsstyrelsen samt en distributør af komfurvagter, hvor valget p.t. udestår.

¹⁶ [Dansk Brandmanual](#), Rigspolitiet 2019.

¹⁷ Deltagerne i mødeforummet er Rigspolitiet (National Kriminalteknisk Center), Beredskabsstyrelsen, Forsikring & Pension, Dansk Brand- og sikringsteknisk Institut (DBI), Sikkerhedsstyrelsen og Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen.

¹⁸ www.brandsikkerbolig.dk.

¹⁹ Følgende kommunale redningsberedskaber indgik i pilotprojektet: Bornholms Brandvæsen, Østsjællands Beredskab, Lolland-Falster Brandvæsen og Slagelse Brand og Redning. Det oprindelige koncept er fra 2014.

²⁰ Repræsentanterne var fra Hovedstadens Beredskab og Slagelse Brand og Redning.

²¹ Projektdeltagerne er Slagelse Kommune, herunder Slagelse Brand og Redning og Rosenkilddegården, samt Helhedsplanen, FOB Slagelse og Beredskabsstyrelsen.

pilotdeltagere. Sigtet er at se på mulighederne for at udvikle et koncept, der kan udbredes til alle Skorstensfejerlaugets distrikter. Der vil også i dette projekt være særlig fokus på sårbare ældre og udsatte borgere.

Røgalarmer redder liv – også i fremtiden

Røgalarmer er et vigtigt hjælpemiddel i forhold til at redde liv og reducere skaderne i forbindelse med brand. Der pågår derfor forskellige initiativer på nationalt og lokalt plan relateret til opsætning af røgalarmer i private hjem. En af de årlige kampagner er *Tjek på Røgalarmen* med *RøgalarmPatruljen* som omdrejningspunkt.²² RøgalarmPatruljen tjekker røgalarmer i en række udvalgte boligområder, hvor der bor mange ældre, og hver patrulje består typisk af en person fra et kommunalt redningsberedskab og to spejdere. I 2018 deltog otte kommuner i kampagnen.

Der afholdes herudover fællesnordisk røgalarmdag hvert år den 1. december (dvs. på datoen med talsammensætningen 1-1-2).

Røgalarmer er et af de områder, der kræver et tæt tværsektorielt samarbejde, da ansvaret er fordelt på den enkelte borger og flere forskellige myndigheder, jf. faktaboks 2.

Borgerne kan tilgå myndighedsvalideret borgerrettet information om røgalarmer på hjemmesiden

kanduhørerøgen.dk.²³ Hjemmesiden er udviklet af Energistyrelsen i 2013 i samarbejde med Sikkerhedsstyrelsen og Beredskabsstyrelsen i forbindelse med en stor landsdækkende kampagne. Hjemmesiden varetages nu af Trafik-, Bygge- og Boligsstyrelsen. Herudover har myndigheder og bl.a. TrygFonden information på egne sider. Informationen på TrygFondens hjemmeside skal ses i sammenhæng med, at fonden har egne indsatser, hvor 15.000-20.000 røgalarmer årligt uddeles via kampagner målrettet unge og den brede befolkning.

Beredskabsstyrelsen, Trafik-, Bygge- og Boligsstyrelsen samt Sikkerhedsstyrelsen har i 2019 indledt en dialog om mulighederne for at sætte fornyet fokus på røgalarmer og sikre opdateret, koordineret myndighedsfælles information.

Udvikling af forebyggelsesinformation

Opsætning af røgalarmer er et enkelt brandforebyggende tiltag, som de fleste borgere selv kan udføre. I forhold til at styrke denne type selvhjulpethed har Beredskabsstyrelsen i 2019 påbegyndt udviklingen af et forebyggelsessite, som på sigt kan indtænkes i Brandsikker Bolig-konceptet.

Med sitet vil det blive nemmere for borgerne at finde valideret information om brandforebyggelse, der understøtter sikker adfærd i relation til brand. Sitet skal også gerne inspirere de kommunale redningsberedskaber til at kommunikere ensartede

Faktaboks 2

Ansvarsfordeling i forhold til røgalarmer i privat beboelse

- I private boliger er det den enkelte borger, der har ansvaret for at opsætte og vedligeholde røgalarmer. Boliger, der er opført efter 2004, skal i henhold til bygningsreglementet have monteret en røgalarm med tilslutning til el-nettet. Der er derimod ikke lovkrav om montering af røgalarmer i private boliger, der er opført før 2004. Men myndighederne anbefaler, at der i alle boliger opsættes mindst én røgalarm.
- Transport- og Boligministeriet (Trafik-, Bygge- og Boligsstyrelsen) har ansvaret for byggelovgivningen, herunder i forhold til krav om opsætning af røgalarmer, jf. ovenfor.
- Erhvervsministeriet (Sikkerhedsstyrelsen) har ansvaret for markedsovervågning af røgalarmer.
- Forsvarsministeriet (Beredskabsstyrelsen) varetager en række brandforebyggende opgaver, herunder i forhold til kampagner, som også omfatter røgalarmer.

²² Kampagnen er udviklet af BrandBevægelsen og TrygFonden.

²³ www.kanduhørerøgen.dk

forebyggende budskaber på f.eks. deres hjemmesider.

I 2019 er der fokus på sitets struktur og skabeloner, og der arbejdes på forebyggende råd i relation til ukrudtsbrændere, grill og bål. Det er tanken, at sitet løbende skal suppleres med nye områder.

Ambitionen er, at sitet kan danne et grundlag for en senere udvikling af et nationalt forebyggelsessite med inspiration fra det norske sikkerhverdag.no og det svenske dinsakerhet.se.²⁴

Tiltag i de kommunale redningsberedskaber

Ud over de nævnte tiltag på idé- og initiativlisten iværksætter og gennemfører de kommunale redningsberedskaber en række lokale borger- og erhvervsrettede forebyggelsesinitiativer.

Med afsæt i lokalkendskabet har flere kommunale redningsberedskaber etableret forskellige kampagner, samarbejder og forebyggelsestiltag, der har fokus på konkrete forhold i de pågældende kommuner.

Foruden lokale tiltag samarbejder de kommunale redningsberedskaber også om erfaringsudveksling og skaber forebyggelseskampagner på tværs af kommunerne. Disse kampagner er både rettet mod borgere og erhvervslivet. Således har Danske Beredskaber i 2019 f.eks. gennemført landsdækkende kampagner rettet mod brandfare ved landbrugets høstarbejde, mod sikker brug af grill og ukrudtsbrændere samt mod sikker sankthans.

Danske Beredskaber varetager også udveksling af viden på området, herunder gennem en årlig tematiseret forebyggelseskonference og gennem løbende dialog i sit forebyggelsesnetværk.

²⁴ Beredskabsstyrelsens nordiske søsterorganisationer Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) i Norge og Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) i Sverige står bag henholdsvis www.sikkerhverdag.no og www.dinsakerhet.se.

Mål 2

Øget risikobevidsthed og mere handlekraft, selvhjulpenhed og hjælpsomhed i befolkningen før, under og efter alvorlige ulykker og katastrofer

Afrapportering på mål 2

Strategiens mål 2 handler om at understøtte borgernes potentiale som en aktiv ressource i samfundets samlede beredskab. Målsætningen fremmes via forskellige initiativer, herunder bl.a.:

- Undersøgelser af borgernes risikoopfattelse og adfærd i relation til ulykker
- Gennemførelse af kampagner og andre informationstiltag, der klæder borgerne bedre på til at handle rettidigt og korrekt
- Undervisningsstiltag målrettet børn og unge samt andre befolkningsrettede uddannelses tilbud

Det vil først på længere sigt være muligt via repræsentative befolkningsundersøgelser og analyser af forskellige hændelsesforløb at kunne udtale sig mere konkret om effekterne af tiltag og initiativer i relation til målet.

Siden offentliggørelsen af forebyggelsesstrategien er der arbejdet med centrale initiativer, der på sigt skal bidrage til opfyldelse af mål 2. Initiativerne relaterer sig til strategiens idé- og initiativliste.

Viden om risikobevidsthed og adfærd

For at få mere viden om, hvilke udfordringer og trusler der fylder mest i borgernes bevidsthed, gennemfører Beredskabsstyrelsen jævnligt befolkningsundersøgelsen *Danskernes Risikoopfattelse*.²⁵ Undersøgelsen omhandler borgernes opfattelse af en række risici, som adresseres i rapporten *Nationalt Risikobillede*²⁶, og andre relevante hændelsestyper som eksempelvis brand. Der sættes også fokus på borgernes kendskab til grundlæggende procedurer for varsling og alarmering.

Ligeledes gennemfører Beredskabsstyrelsen i samarbejde med TrygFonden jævnligt befolkningsundersøgelsen *Brandsikkerhed* med fokus

²⁵ [Danskernes Risikoopfattelse](#), Beredskabsstyrelsen 2015 og 2017.

²⁶ [Nationalt Risikobillede](#), Beredskabsstyrelsen 2017.

på røgalarmer og borgernes brandadfærd i hjemmet.²⁷

Befolkningsundersøgelserne tilvejebringer viden, som kan bidrage til at målrette og vinkle kommunikation og vejledning til borgerne.

Beredskabsforbundets befolkningsuddannelse

Udover at fungere som samlingspunkt for frivillige i redningsberedskabet har Beredskabsforbundet fokus på at højne befolkningens viden og forståelse af beredskabstanken. Som et led heri har forbundet udviklet uddannelseskonceptet Robust Borger.

Fra i 2011 at være ét standardkoncept rummer Robust Borger i dag kurser for forskellige målgrupper, bl.a. beboere i lejligheder, skoleelever og spejdere. Herudover tilbydes skræddersyede kurser for personalegrupper, foreninger m.fl. samt for brandkadetter.

Kvalitetssikring af de enkelte kursusdele er sket i samarbejde med BrandBevægelsen og relevante myndigheder, herunder politiet, Sundhedsstyrelsen og Beredskabsstyrelsen. Kurserne understøtter delmålene i den nationale forebyggelsesstrategi. Alle kurser indeholder med forskellig vægtning emnerne brand, alarmering, evakuering, forsyningssvigt, hjerte-lunge-redning og nyttige apps.

I 2018 blev der i alt gennemført 138 kurser, hvor 4.907 borgere blev uddannet. Målet for 2019 er, at mindst 5.000 borgere uddannes som Robuste Borgere. Efter første halvår er prognosen på 5.500.

I 2019 er der desuden igangsat udvikling af et kursus med fokus på oversvømmelser i forbindelse med skybrud, stormflod og smeltevand. Baggrunden er dels efterspørgsel fra borgerne og kommunerne, dels at det er et omkostningstungt område for det kommunale og statslige redningsberedskab og for samfundet som helhed.

Borgere kan hente information om kurserne på hjemmesiden robustborger.dk, der blev lanceret i 2018.²⁸

²⁷ [Brandsikkerhed - undersøgelse blandt 18 til 85-årige danskere](#), Beredskabsstyrelsen og TrygFonden 2014 og 2017.

Uddannelse af Robust Borger-undervisere

Robust Borger-konceptet retter sig også imod Beredskabsforbundets frivillige, som kan uddanne sig til certificerede Robust Borger-undervisere. I 2018 blev der afholdt et enkelt certificeringskursus, og der planlægges afholdt 2 kurser i 2019 med ca. 10 deltagere på hvert kursus.

Endelig er der i 2018 udviklet et ugekursus for studerende på Københavns Professionshøjskoles Katastrofe- og Risikomanageruddannelse. De studerende afslutter forløbet med at undervise på en efterskole eller i en udskolingsklasse i folkeskolen. I 2019 forventes tre forløb med omkring 20 deltagere på hvert kursus gennemført.

I 2019 er der et mål om at certificere 50 undervisere fra de to grupper frivillige og studerende. Efter første halvår er der certificeret 46, og prognosen for 2019 er 90.

Samarbejde med nøglepartnere

Beredskabsforbundet samarbejder med relevante aktører om Robust Borger-kurserne. Bl.a. har kurset Bo Brandsikkert ført til et samarbejde med Domea.dk, en af Danmarks største boligadministratorer.²⁹

Beredskabsforbundet har endvidere i 2018 samarbejdet med Røde Kors om et specialkursus målrettet udsatte familier, hvilket blev testet på Røde Kors-familiecamp. Et kursus målrettet personalet på flygtningecentre er desuden under udvikling.

²⁸ www.robustborger.dk

²⁹ Domea.dk har i en længere årrække samarbejdet med TrygFonden om brandsikkerhed i boligforeninger. Det tætte samarbejde med Beredskabsforbundet blev etableret i 2014 med henblik på en landsomfattende informationskampagne for medlemmerne i BL – Danmarks Almene Boliger. Heri indgik også en informationsfilm produceret i samarbejde med TrygFonden, som blev anvendt i forbindelse med kurser for beboerne. I 2016 blev der i samarbejde med TrygFonden, Domea.dk/BL, Beredskabsstyrelsen, BrandBevægelsen og Hovedstadens Beredskab produceret en ny film, "Så lidt skal der til", som siden har været anvendt i kurserne. I relation til det forebyggende arbejde i boligforeningerne har Domea.dk og SikkerhedsBranchen desuden i flere år afholdt møder med driftschefer over hele landet.

Endelig har Beredskabsforbundet et pilotprojekt med Ældre Sagen via GF Fonden. Fonden gennemfører en række forebyggelseskurser i Ældre Sagens lokalafdelinger med forskellige gæsteundervisere. Her indgår Beredskabsforbundet med undervisning i Bo Brandsikkert-kurset. Der er aftalt tre tests, hvorefter levedygtigheden vurderes.

Fra Robust Borger til BorgerBeredskabet

Trods en generel positiv udvikling, har det været en udfordring at forklare både frivillige og borgere, hvad Robust Borger er, og hvordan konceptet hænger sammen med Beredskabsforbundet. Derfor ændrer Robust Borger navn til BorgerBeredskabet og får fælles visuel identitet med Beredskabsforbundet. Implementeringen er påbegyndt i sidste halvdel af 2019.

Undervisningsmaterialer til grundskolen

Uge 40 er udpeget som en årligt tilbagevendende temaug, hvor grundskoler over hele landet sætter brandforebyggelse på skemaet. Her gennemfører Beredskabsstyrelsen i samarbejde med TrygFonden hvert år kampagnen "Lær børn om brand". Formålet er at lære børn, hvordan de undgår farlige brandsituationer, og hvordan de reagerer hensigtsmæssigt, hvis de alligevel skulle opstå.

Siden 2008 er der stillet gratis undervisningsmaterialer til rådighed for skolerne:

- "Lær om brand" – der er målrettet elever i 0. og 1. klasse³⁰
- "Ild – en farlig ven" – der er målrettet elever i 4. og 5. klasse³¹

I perioden 2014-2018 er undervisningsmaterialerne årligt blevet bestilt af gennemsnitligt ca. 830 skoler, og der er gennemsnitligt udsendt materialer til mere end 83.000 elever. Det svarer til, at knap halvdelen af landets godt 1.700 grundskoler hvert år har fokuseret på brandforebyggelse i uge 40.

³⁰ Udarbejdet af Beredskabsstyrelsen i samarbejde med TrygFonden og Danmarks Pædagogiske Universitet (nuværende DPU, Danmarks institut for Pædagogik og Uddannelse).

³¹ Udarbejdet af Beredskabsstyrelsen i samarbejde med TrygFonden.

Evaluering og videreudvikling

Beredskabsstyrelsen og TrygFonden besluttede i 2017 at iværksætte en evaluering med henblik på at undersøge såvel lærernes som elevernes tilgang til materialerne og undervisningen samt pædagogik, tekniske platforme m.v. Den brandtekniske del blev vurderet til at være i orden. Evalueringen blev gennemført på fire udvalgte skoler i 2018 af videnscenteret læremiddel.dk.³² Der skal på baggrund af evalueringen nu arbejdes videre med bl.a. de pædagogiske aspekter.

Befolkningens hjælpsomhed støttes

Mål 2 handler også om at støtte op om mere hjælpsomhed i befolkningen før, under og efter alvorlige ulykker og katastrofer.

Dette aspekt har Beredskabsstyrelsen fokus på i forhold til samarbejde med spontanfrivillige, dvs. borgere som tilbyder at hjælpe i forbindelse med konkrete beredskabshændelser, eksempelvis skovbrande eller oversvømmelser.

Beredskabsstyrelsen har i 2018 på baggrund af drøftelser på et nordisk generaldirektørmøde i 2017 igangsat et fællesnordisk, tværsektorielt projekt om, hvordan myndigheder og relevante organisationer kan understøtte samarbejde med spontanfrivillige. Et vigtigt element er at sikre forsvarlige indsatser, hvor spontanfrivillige ikke foranlediger farlige situationer eller udgør en ulempe for redningsberedskabets arbejde.

Projektet har tilvejebragt et fællesnordisk perspektiv på området. Herudover har projektet øget det nationale tværsektorielle samarbejde om spontanfrivillige.³³ Det er tanken, at elementer fra

³² Læremiddel.dk er et nationalt videnscenter, der har til formål at udvikle og formidle viden om læremidlers betydning for læring og undervisning. Det er et partnerskab mellem de tre professionshøjskoler UCL Erhvervsakademi og Professionshøjskole, Professionshøjskolen Absalon og UC SYD.

³³ De danske aktører i projektet er Rigspolitiet, KL ved Østsjællandens Beredskab, Hjemmeværnskommandoen, Sundhedsstyrelsen, Beredskabsforbundet, Røde Kors og Københavns Professionshøjskole.

perspektivet kan indgå i *Retningslinjer for indsatsledelse*.³⁴

Det fællesnordiske arbejde blev afrapporteret på generaldirektørmødet i Norge i september 2019.

I forbindelse med projektet er der udvekslet viden med Røde Kors, der har iværksat projektet BALTPREP i Østersøregionen, hvor spontanfrivilligområdet indgår som et element.³⁵

Selvhjulpethed og kampagner

Beredskabsstyrelsen gennemfører alene og sammen med forskellige samarbejdspartnere tiltag relateret til målet om større selvhjulpethed.

Rigspolitiets og Beredskabsstyrelsens kampagne om korrekt brug af alarmnumrene 1-1-2 og 1-1-4 til myndighederne blev igangsat i efteråret 2018. Kampagnen blev udviklet på baggrund af befolkningsundersøgelsen af danskernes risikoopfattelse fra 2017, der viste, at flere voksne borgere ikke ved, hvilket nummer de skal anvende ved akut livsfare. Budskabet og materialet i kampagnen er i princippet altid gældende, hvorfor Beredskabsstyrelsen og politiet vil kunne gentage kampagnen med jævne mellemrum.

Herudover har Beredskabsstyrelsen med kampagnen *#TænkFørDuDeler* i 2019 sat fokus på deling af information under kriser og katastrofer med det sigte at få borgerne til at forholde sig mere kritisk til indholdet, inden de videreformidler budskaber. Kampagnen blev i løbet af de første fire uger vist omkring 2 mio. gange på Facebook, Instagram og Twitter.

Varsling af borgerne

Når det drejer sig om varsling af befolkningen, er det fra myndighedernes side en bevidst strategi at sprede sig på forskellige platforme for at nå flest. Eksempelvis kan nævnes sirenevarsling, sms- varsling til hørehæmmede, opslag på sociale medier og pressemeddelelser.

Som et supplement lancerede Beredskabsstyrelsen i 2016 appen Mobilvarsling. Ved download af denne får man mulighed for at modtage de mest kritiske varsler vedrørende større ulykker, katastrofer og andre alvorlige hændelser fra Rigspolitiet, Vejdirektoratet, DMI og Beredskabsstyrelsen. Appen var medio 2019 downloadet cirka 270.000 gange.

I tilknytning til appen Mobilvarsling skal det desuden nævnes, at EU-landene på baggrund af et teledirektiv, som blev vedtaget i december 2018, inden 2022 skal have indført mobilbaseret varsling, som *ikke* kræver abonnement eller download af apps. Det betyder, at appen Mobilvarsling sandsynligvis vil få et anderledes virkefelt i fremtiden. Det er bl.a. baggrunden for, at der aktuelt (medio 2019) ikke er konkrete planer om at videreudvikle appen, men der er dog budgetteret og planlagt for, at appens funktionaliteter skal holdes ajour.

Fælles hjemmeside – Brandfare.dk

Beredskabsstyrelsen og de kommunale redningsberedskaber informerer løbende borgerne om brandfare i naturen, når det vurderes at være aktuelt. Det blev det hen over sommeren 2018. Her blev landet ramt af en usædvanlig lang periode med næsten ingen nedbør og rekordmange solskinstimer, hvilket medførte en stærkt øget brandfare i naturen. Fra den 4. juli til den 13. august 2018 havde samtlige kommunale redningsberedskaber derfor indført afbrændingsforbud.³⁶

Bl.a. på baggrund af erfaringerne fra sommeren 2018 har Beredskabsstyrelsen og de kommunale redningsberedskaber, repræsenteret ved Danske Beredskaber, og KL taget initiativ til at udvikle en fælles hjemmeside, Brandfare.dk.³⁷ Det overordnede formål med siden er at sikre en så ensartet og koordineret information til borgerne som muligt.

Brandfare.dk blev lanceret i juli 2019 og indeholder, foruden gode råd om at færdes brandsikkert i naturen, et brandfareindeks samt et klikbart

³⁴ [Retningslinjer for indsatsledelse](#), Beredskabsstyrelsen, 2018.

³⁵ Se information på [Røde Kors' hjemmeside](#).

³⁶ Forbuddene blev indført efter [Bekendtgørelse om brandværnsforanstaltninger ved afbrænding, brug af ild, lys, varmekilder m.v.](#) – i daglig tale afbrændingsbekendtgørelsen.

³⁷ Hjemmesiden www.brandfare.dk

kommunekort, der angiver, hvor i landet der evt. er indført afbrændingsforbud.³⁸

Brandfareindekset er udviklet til brug for Brandfare.dk af DMI og Beredskabsstyrelsen. Det er baseret på FWI (Fire Weather Index), som også vises på EFFIS (European Forest Fire Information System), men det er tilpasset danske forhold. Indekset adskiller sig fra DMI's tørkeindeks (der hidtil har været anvendt som redskab til vurdering af brandfare i naturen) ved at tage højde for vejrforhold som bl.a. temperatur og vind i sammenhæng med tørheden af brændstoflagene i naturen ved udregning af risikoen for udviklingen af en naturbrand. Brandfareindekset indeholder desuden prognose for udviklingen op til fem dage frem.

De kommunale redningsberedskaber, repræsenteret ved Danske Beredskaber, inddrages i den fremadrettede videreudvikling af indekset. Dette med henblik på at få indekset anvendeliggjort som et kvalitativt supplement til redningsberedskabernes beslutningsgrundlag i forbindelse med indførelse af eventuelle afbrændingsforbud.

³⁸ Kortet udarbejdes på baggrund af de kommunale redningsberedskabers indberetninger. Beredskabsstyrelsen har ansvaret for driften af siden på vegne af de involverede parter.

Strategien danner rammen

Et grundlag for videreudvikling

Som det fremgår af afrapporteringen, iværksættes der løbende initiativer, der understøtter målopfyldelsen af mål 1 og 2. Mange initiativer ville uden tvivl også være blevet iværksat, selvom der ikke var en national forebyggelsesstrategi. Det betyder ikke, at forebyggelsesstrategien er irrelevant. Strategien angiver nogle fælles pejlemærker og danner rammen for det forebyggende arbejde, generelt og i særdeleshed for Beredskabsstyrelsens nationale forebyggelsesarbejde.

Forebyggelsesstrategien har derudover medvirket til at udvikle det tværgående samarbejde. *Nationalt forum for forebyggelse af ulykker* er nedsat som et væsentligt initiativ til at fremme og facilitere tværsektorielt og tværfagligt samarbejde, videndeling og erfaringsudveksling. Forummet er nu et samlingssted for myndigheder, foreninger, civilsamfundsorganisationer m.fl., der ikke tidligere har haft en lignende fælles platform.

Forebyggelsesstrategien komplementerer endvidere en diskurs, der har fokus på at anvende borgerne som en ressource i beredskabet. Denne tilgang indgår bl.a. som et centralt element i undervisningen af studerende på Katastrofe- og Risikomanageruddannelsen på Københavns Professionshøjskole. Her anvendes forebyggelsesstrategien i undervisningen på flere semestre med forskellige vinkler. Flere forskere på uddannelsen arbejder endvidere med forebyggelsesstrategier. Dette primært i forhold til klimaforandringer og med fokus på borgerinddragelse.

Forebyggelsesstrategiens mål 2 er med andre ord centralt i forhold til at rammesætte borgernes rolle i forebyggelsesarbejdet og i beredskabet som helhed.

Behov for en fortsat indsats

På trods af en nedadgående tendens set over en længere årrække er det med 71 branddøde i 2018 stadig yderst relevant at arbejde med brandforebyggelse. Det kræver en vedvarende og målrettet indsats at nedbringe antallet af omkomne i brand og dermed nå delmålet om, at "... antallet af omkomne målt per 100.000 indbyggere i løbet af en tiårig periode nedbringes til et niveau, der ikke er højere end gennemsnittet af niveauet i Norge og Sverige."

Samarbejde er vejen frem

Forebyggelsesstrategien og de iværksatte initiativer tydeliggør, at samarbejde er afgørende for forebyggelsesarbejdet.

Blandt andet understøtter de seneste analyser om brandårsager m.v., at der er behov for et stærkt tværsektorielt samarbejde i forhold til at nedbringe antallet af omkomne ved brand og brandskader i øvrigt. Eksempelvis fremgår det, at uforsigtighed ved rygning er den formodede årsag til omkring halvdelen af de utilsigtede dødsbrande i perioden 2008-2017. Der er med andre ord mange forskellige aktører, herunder i sundhedssektoren, der har en rolle at spille i forhold til at nå strategiens mål.

Beredskabsstyrelsen fortsætter derfor inden for rammerne af beredskabsloven arbejdet med at følge op, initiere og videreudvikle samarbejdsprojekter. Her vil Nationalt forum for forebyggelse af ulykker fortsat være et centralt samarbejdsorgan.

Beredskabsstyrelsen vil endvidere fortsætte med at understøtte det lokale, borgernære samarbejde, eksempelvis gennem øget anvendelse af Brandsikker Bolig.

Afrapportering på strategiens initiativer

Afrapporteringen er afgrænset til hovedsageligt at omhandle initiativer, der udspringer af forebyggelsesstrategiens ikke-bindende idé- og initiativliste. Listen er ikke udtømmende, men indeholder forslag til tiltag, der kan støtte op om strategiens mål, ligesom den fungerer retningssættende for særligt Beredskabsstyrelsens arbejde.

De centrale initiativer fremgår under afrapporteringen på mål 1 og 2. På de følgende sider findes en skematisk afrapportering på tiltag i relation til listen. Skemaet indeholder desuden henvisninger til de enkelte initiativer, der er redegjort for i initiativkortsamlingen (bilag).

Samlet set fremgår det heraf, at en stor del af initiativerne godt to et halvt år efter strategiens offentliggørelse er iværksat.

Som det ligeledes fremgår, er flere analyser og projekter netop afsluttet eller pågår fortsat. Beredskabsstyrelsen forventer, at de kommende års inddragelse af ny viden vil bidrage til at målrette forebyggelsesindsatserne i endnu højere grad med udgangspunkt i konkret dokumentation, evalueringer og valide data.

Det er dog Beredskabsstyrelsens vurdering, at de allerede iværksatte handlingsrettede initiativer såsom indsatser i forhold til udsatte borgere og undervisning af børn fortsat vil være relevante i forhold til at nedbringe antallet af omkomne i brand og brandskader. De konkrete initiativer vil løbende blive evalueret og drøftet internt i Beredskabsstyrelsen og med relevante danske og nordiske samarbejdspartnere.

Der udestår fortsat iværksættelse af initiativer på listen. De vil løbende blive prioriteret og iværksat under hensyntagen til ressourcer, behov og aktualitet. Nationalt forum for forebyggelse af ulykker vil i tråd med forebyggelsesstrategien blive inddraget heri.³⁹

³⁹ [National strategi for forebyggelse af ulykker og katastrofer](#), Beredskabsstyrelsen 2017, side 22

Skematisk afrapportering på idé- og initiativlisten

Samarbejde	Status	Initiativ
<p>Beredskabsstyrelsen tager initiativ til at etablere et forum med deltagelse af myndigheder, organisationer, foreninger og andre relevante aktører – Nationalt forum for forebyggelse af ulykker. Forummet skal mødes regelmæssigt og kan i øvrigt tjene som netværk og kontaktnet i det løbende arbejde for at fremme forebyggelse af ulykker og katastrofer inden for rammerne af den nationale forebyggelsesstrategi. Fokus i dette forum skal være på at:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Styrke samarbejdet mellem alle relevante aktører på tværs af sektormyndigheder, organisationer, virksomheder og i forhold til civilsamfundets organisationer. - Fremme et tættere samarbejde med sundhedsvæsenet om data af relevans for forebyggelse af brand og ulykker generelt – i relation til brand særligt med hensyn til mulighederne for at tilvejebringe data vedr. adfærd og omstændigheder ved dødsfald og alvorlig tilskadekomst. - Styrke koordinationen af informationskampagner om forebyggelse af brand og andre ulykker – i forhold til de forebyggende budskaber samt i relation til udpegede risikogrupper og andre målgrupper. - Øge inddragelsen af borgerne og herunder frivillige i det forebyggende arbejde. 	Iværksat	Kort 1
<p>Der fastholdes fokus på det nordiske samarbejde og erfaringsudveksling vedrørende forebyggelse af brand og andre ulykker inden for rammerne af den nationale forebyggelsesstrategi. Forslaget har afsæt i anbefaling fra arbejdsgruppen om forebyggelse under Redningsberedskabets Strukturudvalg.</p>	<p>Iværksat</p> <p>Der pågår flere konkrete nordiske samarbejder – bl.a. om spontanfrivillige, statistik, fællesnordisk røgalarmdag m.v. Herudover er der faste samarbejdsfora.</p> <p>EU: Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen inddrager Beredskabsstyrelsen i EU-møder i Fire Information Exchange Platform, der er et initiativ fra Kommissionen.</p>	<p>Kort 2</p> <p>Andet initiativ i relation hertil: Kort 3 om EU-samarbejde</p>
Viden		
<p>Beredskabsstyrelsen ajourfører løbende Nationalt Risikobillede med inddragelse af relevante myndigheder m.fl.</p>	<p>Iværksat</p> <p>Ny revision påbegyndt med henblik på udgivelse i 2020.</p> <p>Som led i arbejdet med risikobilledet er der i 2018 udviklet værktøj til redningsberedskabets planlægning for de klimarelaterede hændelser, der indgår i risikobilledet. Risikobilledet anvendes også i befolkningsundersøgelsen om</p>	<p>Kort 4</p> <p>Andet initiativ i relation hertil: Kort 5 om undersøgelse af risikoopfattelse</p>

	danskernes risikopfattelse	
Beredskabsstyrelsens og TrygFondens befolkningsundersøgelse om brandsikkerhed i private boliger med fokus på røgalarmer og borgernes brandadfærd, Brandsikkerhed, gentages med passende intervaller.	Iværksat Undersøgelsen er gennemført i 2017 og forventes gentaget i 2020.	Kort 6
Samarbejdet mellem Beredskabsstyrelsen og politiet m.fl. om brandårsagsefterforskning/brandundersøgelser, særligt i relation til dødsbrande, videreføres og udbygges med inddragelse af relevante myndigheder og øvrige aktører. Viden om brande, hvor mennesker omkommer eller kommer alvorligt til skade, samt større brande og mere specielle brande skal indsamles mere systematisk med henblik på at få bedre overblik over brandårsager og de omstændigheder, der kan føre til brand. Forslaget har afsæt i anbefalingerne vedr. styrket dataindsamling og vurdering fra arbejdsgruppen om forebyggelse under Redningsberedskabets Strukturudvalg.	Iværksat Der er endvidere udarbejdet en rapport om omstændighederne ved utilsigtede boligbrande.	Kort 7A og 7B Andet initiativ i relation hertil: Kort 8 om omstændigheder ved utilsigtede boligbrande
Beredskabsstyrelsen tager initiativ til i samarbejde med andre relevante myndigheder at undersøge mulighederne for et tættere samarbejde med sundhedsvæsenet om registrering af data med relevans for brandforebyggelse, herunder særligt mulighederne for at tilvejebringe data om alvorlig tilskadekomst. Forslaget har afsæt i anbefalingerne vedr. styrket dataindsamling og vurdering fra arbejdsgruppen om forebyggelse under Redningsberedskabets Strukturudvalg.	Beredskabsstyrelsen har indhentet udtræk af helbredsdata fra Sundhedsdatastyrelsen. Databehandlingen forventes iværksat ultimo 2019. Herudover er der udarbejdet analyser i tilknytning til området med anvendelse af statistik fra redningsberedskabets indrapporteringssystem ODIN.	Kort 9A , 9B og 9C
Beredskabsstyrelsen samarbejder løbende med de øvrige nordiske lande på statistikområdet indenfor forummet Nordstat med henblik på at udveksle og udvikle data og gøre statistikkerne sammenlignelige, både hvad angår indhentning og udtræk.	Iværksat	Kort 10
Beredskabsstyrelsen tager initiativ til at undersøge, hvordan de forbedrede muligheder for registrering af forebyggelsesrelevant data i redningsberedskabets indrapporteringssystem (ODIN) optimalt kan nyttiggøres, herunder særligt i forhold til registrering af brandårsager og adfærd. Forslaget har afsæt i anbefalingerne vedr. styrket dataindsamling og vurdering fra arbejdsgruppen om forebyggelse under Redningsberedskabets Strukturudvalg.	Iværksat Der er bl.a. udarbejdet en rapport om brandårsager i privat beboelse, hvor de forbedrede registreringer anvendes.	Kort 11
Sammenhæng mellem redningsberedskabets indrapporteringssystem (ODIN) og andre registreringssystemer, som anvendes på redningsberedskabets område, herunder brandsynsregistreringssystemet (FRIDA), sikres bedst muligt. Forslaget har afsæt i anbefalingerne vedr. styrket dataindsamling og vurdering fra arbejdsgruppen om forebyggelse under Redningsberedskabets Strukturudvalg.	Der er påbegyndt et indledende arbejde med udvikling af et datawarehouse. Der er endvidere arbejdet med forskellige typer datasæt i rapporten 'Brandsyn – Praksisundersøgelse'. Herudover arbejdes der løbende med kvalitetssikring af Redningsberedskabets statistikbank.	Kort 12 om datawarehouse Andre initiativer i relation hertil: Kort 13 om praksisundersøgelse Kort 14 om statistikbank
På baggrund af problemer med bl.a. påsatte brande gennemføres en undersøgelse af, hvordan forebyggende driftsmæssige tiltag kan fremme brandsikkerheden på fællesarealer i og omkring etageejendomme. Med udgangspunkt i undersøgelsens resultater kan der udarbejdes vejledninger samt informations- og kampagnemateriale om gode eksempler på, hvordan f.eks. boligselskaber kan arbejde	Ikke iværksat. Det bemærkes, at Domea.dk og SikkerhedsBranchen afholder halvårlige temamøder om sikkerhed i almene boliger for driftschefer m.fl. med hovedvægt	

med brandforebyggende tiltag. Beredskabsstyrelsen vil i samarbejde med relevante myndigheder m.v. udarbejde en kortfattet beskrivelse, der redegør for initiativet og angiver samarbejdsparter og ansvarsfordeling.	på brandsikkerhed, men hvor også andre sikkerhedsaspekter indgår.	
På baggrund af brande i boliger, hvor borgernes evne til at tage vare på egen sikkerhed er svækket, herunder også brande i boliger på plejehjem, døgninstitutioner og bosteder, gennemføres en undersøgelse med inddragelse af erfaringer fra udlandet, særligt de nordiske lande, om effekten af midlertidige tekniske løsninger som komfurvagter og mobile sprinkleranlæg hos borgere, hvis adfærd medfører en forhøjet risiko for, at brand opstår. Beredskabsstyrelsen vil i samarbejde med relevante myndigheder m.v. udarbejde en kortfattet beskrivelse, der redegør for initiativet og angiver samarbejdsparter og ansvarsfordeling.	Der er iværksat et indledende pilotprojekt og der arbejdes på iværksættelse af et nyt pilotprojekt.	Kort 15A og 15B
På baggrund af hyppig forekomst af elrelaterede brande i erhvervsbygninger gennemføres der en undersøgelse af, hvorvidt der i udlandet, herunder særligt de nordiske lande, har været en effekt af at indføre krav om regelmæssigt eftersyn af elinstallationer. Beredskabsstyrelsen vil i samarbejde med relevante myndigheder m.v. udarbejde en kortfattet beskrivelse, der redegør for initiativet og angiver samarbejdsparter og ansvarsfordeling.	Endnu ikke iværksat. Sikkerhedsstyrelsen vil blive inddraget i projektet.	
Handlinger - kampagner		
Beredskabsstyrelsens forebyggelseskoncept Brandsikker Bolig videreføres og videreudvikles i samarbejde med relevante myndigheder og sektorer og med støtte fra TrygFonden. Der fastholdes et særligt fokus på forebyggende hjemmebesøg hos ældre og andre mindre ressourcerstærke eller udsatte befolkningsgrupper. Konceptet udvikles som overordnet platform for Beredskabsstyrelsens kampagner og information om brandforebyggelse i hjemmet. Nyttiggørelsen af frivillige indtænkes. Forslaget har afsæt i anbefalingerne vedr. koordineret fokus på udvalgte målgrupper fra arbejdsgruppen om forebyggelse under Redningsberedskabets Strukturudvalg.	Iværksat	Kort 16A , 16B og 16C
Røgalarmkampagner – eksempelvis Kan du høre røgen? og RøgalarmPatruljen – videreføres og videreudvikles. I forhold til brandsikkerheden i private boliger skal der fortsat være særligt fokus på kampagner og informationstiltag, der har til formål at få borgerne til at installere og afprøve røgalarmer i deres bolig.	Løbende aktiviteter De ansvarlige myndigheder har i 2019 drøftet mulighederne for at sætte fornyet fælles fokus på information om røgalarmer.	Kort 17A og 17B
Udvikling af kampagnetiltag med det formål at styrke borgernes selvhjulpethed og hjælpsomhed i tilfælde af alvorlige ulykker – herunder eksempelvis videreudvikling af Beredskabsforbundets Robust Borger-koncept.	Iværksat Beredskabsforbundet har videreudviklet Robust Borger konceptet. Herudover er der gennemført andre adfærdsrættede oplysningskampagner rettet mod selvhjulpethed.	Kort 18A , 18B og 18C Andre initiativer i relation hertil: Kort 19 om #TænkFørDuDeler Kort 20 om kampagne vedr. 112 og 114 kald
Beredskabsstyrelsen tager initiativ til at undersøge mulighederne for at udvikle informations- og kampagnemateriale målrettet unge, der lige er flyttet hjemmefra, som undersøgelser viser, er mindre opmærksomme på brandsikkerhed.	Ikke iværksat. Det bemærkes, at Robust Borger konceptet kan anvendes af målgruppen, se kort 18A .	
Handlinger - information		
Beredskabsstyrelsen vil tage initiativ til udarbejdelse af	Beredskabsstyrelsen arbejder i	Kort 21

borgerrettet information om forholdsregler i tilfælde af omfattende ulykkes- og katastrofesituationer. Herunder oprettes bl.a. et forebyggelsessite i regi af www.brs.dk. Sitet skal skabe et samlet overblik over forebyggelsesinformation fra myndigheder og andre relevante aktører med links til information på de pågældende myndigheders og aktørers egne hjemmesider m.v.	første omgang på et forebyggelsessite relateret til brandforebyggelse, der vil kunne udvikles til et større forebyggelsessite.	
Beredskabsstyrelsen vil tage initiativ til at undersøge mulighederne for at udvikle en tværsektoriel og myndighedsfælles mobil applikation til information vedr. forebyggelse af brand og andre ulykker.	Endnu ikke iværksat. Appen skal ses i sammenhæng med ovenstående initiativ, hvor der arbejdes der på en mobilvenlig hjemmeside.	
Beredskabsstyrelsens app Mobilvarsling, der kan varsle borgerne i tilfælde af større ulykker og katastrofer, videreføres i samarbejde med øvrige relevante myndigheder.	Iværksat	Kort 22 Andre initiativer i relation hertil: Kort 23A og 23B om brandfareindeks og Brandfare.dk
Beredskabsstyrelsen vil via større inddragelse af frivillige udvikle et koncept for anvendelse af "digitale frivillige" for at understøtte borgernes mulighed for at blive "medspillere" i forhold til deres egen og andres sikkerhed og for generelt at styrke mulighederne for krisehåndtering. Forslaget har afsætt i anbefalingerne vedr. styrkelse af samfundets, virksomhedernes og den enkelte borgers resiliens og robusthed fra arbejdsgruppen om forebyggelse under Redningsberedskabets Strukturudvalg.	Det er vurderingen, at der på nuværende tidspunkt ikke er et behov for et koncept vedr. digitale frivillige. Der er i stedet iværksat et nordisk projekt om samarbejde med spontanfrivillige.	Andet initiativ i relation hertil: Kort 24 om spontanfrivillige
Handlinger - uddannelse		
Beredskabsstyrelsen tager initiativ til at undersøge mulighederne for at udvikle undervisningsmaterialer til skoler og gymnasier m.v. om forebyggelse af brand og andre ulykker. Forslaget har afsætt i anbefalingerne vedr. koordineret fokus på udvalgte målgrupper fra arbejdsgruppen om forebyggelse under Redningsberedskabets Strukturudvalg.	Skolemateriale "Lær om brand" og "Ild en farlig ven" er evalueret med henblik på videreudvikling. Beredskabsforbundets befolkningsuddannelse Robust Borger er videreudviklet og omfatter nu også kurser målrettet skoleelever.	Kort 25 Kort 18A
Beredskabsstyrelsen tager initiativ til at undersøge mulighederne for at udvikle undervisningsmaterialer til erhvervsskoler om forebyggelse af brand og andre ulykker. Forslaget har afsætt i anbefalingerne vedr. koordineret fokus på udvalgte målgrupper fra arbejdsgruppen om forebyggelse under Redningsberedskabets Strukturudvalg.	Ikke iværksat. Der har i stedet været fokus på evaluering af skolemateriale til folkeskoler m.v.	
Beredskabsstyrelsen og de kommunale parter tager initiativ til at drøfte, hvorledes det forebyggende arbejde i kommunerne kan tydeliggøres i forbindelse med dimensioneringen af redningsberedskaberne. Herunder vil Beredskabsstyrelsen i samarbejde med de kommunale parter udarbejde en vejledning om kommunale planer for forebyggelse og risikoreduktion målrettet borgere og virksomheder. Forslaget har afsætt i anbefaling fra arbejdsgruppen om forebyggelse under Redningsberedskabets Strukturudvalg.	Projektet er foreløbigt erstattet af udkast til ny vejledning om udarbejdelse af kommunale planer, hvor forebyggelsesaspekter indgår.	
Beredskabsstyrelsen og de kommunale parter tager initiativ til at drøfte, hvorledes forebyggelse kan styrkes i redningsberedskabets samlede uddannelsessystem (fra brandmandsuddannelse til indsatslederuddannelse og brandteknisk byggesagsbehandling), herunder hvorledes ny viden om forebyggelse løbende kan inddrages i	Ikke iværksat.	

<p>undervisningen. Forslaget har afsæt i anbefalingerne vedr. koordineret fokus på udvalgte målgrupper fra arbejdsgruppen om forebyggelse under Redningsberedskabets Strukturudvalg.</p>		
<p>Beredskabsstyrelsen tager initiativ til at undersøge mulighederne for at etablere korte kursusmoduler og kampagneaktiviteter om bl.a. ældre eller udsatte borgere og brand, som kan gennemføres lokalt af eksempelvis personale fra den kommunale hjemmepleje.</p>	<p>Ikke iværksat. Det bemærkes, at konceptet Brandsikker Bolig også henvender sig til målgruppen. Herudover findes den interaktive brandskole brandparat.dk</p>	<p>Andet initiativ i relation hertil: Kort 26 om brandparat.dk</p>
<p>Muligheden for at føje et basalt brandslukningskursus til den obligatoriske førstehjælpsundervisning på køreskolerne bør vurderes nærmere.</p>	<p>Henhører under Færdselsstyrelsen, der vil overveje forslaget i forbindelse med det øvrige videre arbejde med ny køreuddannelse.</p>	

Bilag

Initiativkort - oversigt

Initiativ 1	Etablering af Nationalt forum for forebyggelse af ulykker
Initiativ 2	Fastholdelse af fokus på nordisk samarbejde og erfaringsudveksling
Initiativ 3	Samarbejde i EU-regi om brandforebyggelse
Initiativ 4	Ajourføring af Nationalt Risikobillede
Initiativ 5	Befolkningsundersøgelse om risikoopfattelse
Initiativ 6	Befolkningsundersøgelse om brandsikkerhed i private boliger
Initiativ 7A	Samarbejde mellem Beredskabsstyrelsen og politiet m.fl. om brandefterforskning og brandundersøgelse – Udvikling af datagrundlag
Initiativ 7B	Samarbejde mellem Beredskabsstyrelsen og politiet m.fl. om brandefterforskning og brandundersøgelse – Videreførelse af Mødeforum for brandforebyggelse og brandefterforskning
Initiativ 8	Brandårsagsprojekt – undersøgelse af omstændighederne ved utilsigtede boligbrande
Initiativ 9A	Inddragelse af sundhedsdata i forebyggelsen af tilskadekomst ved brand og andre ulykker – Analyse af dødsbrande i Danmark
Initiativ 9B	Inddragelse af sundhedsdata i forebyggelsen af tilskadekomst ved brand og andre ulykker – Analyse af helbredsdata fra Sundhedsdatastyrelsen om personer involveret i brand
Initiativ 9C	Inddragelse af sundhedsdata i forebyggelsen af tilskadekomst ved brand og andre ulykker – Kortlægning af redningsberedskabets udrykninger til botilbud
Initiativ 10	Løbende samarbejde med de nordiske lande om udveksling og udvikling af statistik i regi af NordStat
Initiativ 11	Nyttiggørelse af forbedrede registreringer af forebyggelsesrelevante data i redningsberedskabets indrapporteringsystem (ODIN) – Analyse af brandårsager i private boliger
Initiativ 12	Etablering af datawarehouse ved kobling af redningsberedskabets data til andre datakilder med henblik på at sikre et nyt og bedre vidensgrundlag
Initiativ 13	Praksisundersøgelse af de kommunale redningsberedskabers brandsyn
Initiativ 14	Løbende kvalitetsudvikling af indberetninger til Redningsberedskabets Statistikbank
Initiativ 15A	Tekniske løsninger hos brandudsatte borgere – Pilotprojekt med mobile brandalarmeringsanlæg
Initiativ 15B	Tekniske løsninger hos brandudsatte borgere – Projekt med komfurvagter
Initiativ 16A	Forebyggelseskonceptet Brandsikker Bolig – Relancering
Initiativ 16B	Forebyggelseskonceptet Brandsikker Bolig – Pilotprojekt: Brandsikker Ringpark
Initiativ 16C	Forebyggelseskonceptet Brandsikker Bolig – Pilotprojekt: Samarbejde med Skorstensfejlerlauget
Initiativ 17A	Røgalarmkampagner – RøgalarmPatruljen
Initiativ 17B	Røgalarmkampagner - Fælles nordisk røgalarmdag
Initiativ 18A	Kampagnetiltag der skal styrke borgernes selvhjulpethed og hjælpsomhed - Beredskabsforbundets Robust Borger-kursusportefølje
Initiativ 18B	Kampagnetiltag der skal styrke borgernes selvhjulpethed og hjælpsomhed – Robust Borger-uddannelse for undervisere
Initiativ 18C	Kampagnetiltag der skal styrke borgernes selvhjulpethed og hjælpsomhed – Promovering af Robust Borger gennem nøglepartnere
Initiativ 19	Kampagnen #TænkFørDuDeler
Initiativ 20	Kampagne for korrekt brug af alarmnumrene 1-1-2 og 1-1-4
Initiativ 21	Forebyggelse site – samling af eksisterende viden
Initiativ 22	Appen Mobilvarsling
Initiativ 23A	Information om brandfare – Brandfareindeks – Prognose for brandfaren i skov- og naturområder
Initiativ 23B	Information om brandfare – Brandfare.dk
Initiativ 24	Perspektiv på samarbejde med spontanfrivillige
Initiativ 25	Evaluering af undervisningsmaterialer – "Lær om brand" 0.-1. klassetrin og "Ild – en farlig ven" 4.-5. klassetrin
Initiativ 26	Brandparat.dk (Brandskolen)

Etablering af Nationalt forum for forebyggelse af ulykker

Formål

Nationalt forum for forebyggelse af ulykker:

- Tjene som netværksdannende i det løbende arbejde for at fremme forebyggelse af ulykker og katastrofer
- Styrke samarbejdet på tværs af sektorer, organisationer (herunder civilsamfundets) og virksomheder
- Fremme tættere samarbejde med sundhedsvæsenet om data af relevans for forebyggelse af brand og ulykker
- Styrke koordinationen af informationskampagner om brand og andre ulykker
- Øge inddragelsen af borgere, herunder frivillige, i det forebyggende arbejde

Overblik

Målgruppe:

Myndigheder, organisationer, foreninger m.v.

Initiativtager:

Beredskabsstyrelsen

Periode:

Løbende aktiviteter
Første møde holdt i april 2017

Produkter

Tværasektorielle møder og nyhedsbreve

Status og vurdering

Nationalt forum for forebyggelse af ulykker er et centralt nyt tiltag jf. forebyggelsesstrategiens idé- og initiativliste, og forummet blev som planlagt etableret i april 2017. Der har på nuværende tidspunkt været afholdt tre møder med forskellige temaer og udsendt fire nyhedsbreve. Der har været bred tilslutning til møderne, hvor forskellige temaer relateret til særligt brandforebyggelse tages op. Nyhedsbrevene når ud til modtagere fra myndigheder, organisationer og andre interessenter.

Beredskabsstyrelsen vurderer, at forummet bidrager til videndeling og støtter netværksdannelse og samarbejde på tværs af myndigheder, organisationer og sektorer.

Fastholdelse af fokus på nordisk samarbejde og erfaringsudveksling

Formål

Nordisk brandforebyggelsesforum samler beredskabsmyndighederne i Danmark, Finland, Island, Norge og Sverige til brug for udveksling af viden, erfaring og praksis vedr. teknisk og taktisk brandforebyggelse.

Nordic Fire Prevention - Campaign and Information Group (NFP-CIG) er et nordisk netværkssamarbejde for kampagnemedarbejdere fra myndigheder og repræsentanter fra landenes brandbevægelser. Estland tilsluttede sig samarbejdet i 2015.

De to fora skal under ét:

- Fastholde nordisk samarbejde og erfaringsudveksling vedr. forebyggelse af brand og andre ulykker
- Bidrage til videndeling og videreudvikling på brandforebyggelsesområdet mellem de nordiske lande
- Understøtte udvikling og koordinering af fælles kampagner og andre informationstiltag.

Overblik

Målgruppe:

Nordiske myndigheder og organisationer (BrandBevægelsen m.fl.)

Initiativtager:

Ovennævnte

Periode:

Løbende aktiviteter

Produkter

Årlige møder i faste fora:

- Nordisk brandforebyggelsesforum
- Nordic Fire Prevention - Campaign and Information Group (NFP-CIG)

Status og vurdering

Initiativet tager afsæt i en anbefaling fra arbejdsgruppen om forebyggelse under Redningsberedskabets Strukturudvalg.

Møderne holdes planmæssigt en gang om året i hvert forum på skift i de deltagende lande. Der er i begge fora bred enighed om, at møderne bidrager positivt til deling af viden og erfaringer. I september 2018 var Beredskabsstyrelsen vært for mødet i Nordisk Brandforebyggelsesforum. Der var særligt fokus på tørkeperioden med forøget brandfare henover sommeren 2018, herunder erfarings- og vidensudveksling vedr. prognoser i relation til forøget brandfare (brandfareindeks) og procedurer for indførelse af afbrændingsforbud. I april 2019 var Beredskabsstyrelsen og BrandBevægelsen værter for mødet i NFP-CIG, hvor der bl.a. var fokus på borgerrettet kommunikation vedrørende tørken henover sommeren.

Beredskabsstyrelsen vurderer, at samarbejdet gennem de to fora er væsentligt for udviklingen af brandforebyggelsesområdet, da de nordiske lande har sammenlignelige problemstillinger og samfundsstrukturer, der gør det relevant at udveksle viden og erfaringer. Møderne skaber desuden grundlag for et løbende samarbejde henover året om aktuelle spørgsmål og problemstillinger.

Samarbejde i EU-regi om brandforebyggelse

Formål

Kommissionens hensigt med etableringen af Fire Information Exchange Platform (FIEP) er:

- At fremme informationsudveksling om brandsikkerhed i bygninger mellem relevante myndigheder i medlemsstaterne og andre interessenter.

Der er identificeret flere områder for arbejdet i FIEP, herunder fælles terminologier og brandstatistisk, principper for brandforebyggelse, udveksling af erfaringer fra brandulykker m.v. Arbejdet har fokus på best practice og lessons learned.

Overblik

Målgruppe:

Myndigheder og andre relevante interessenter

Initiativtager:

EU-Kommissionen, Generaldirektoratet for det indre marked, industri, iværksætteri og små virksomheder (GROW)

Møderne varetages af Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen med inddragelse af Beredskabsstyrelsen

Periode:

Iværksat i 2017

Produkter

Møder med erfaringsudveksling

Status og vurdering

FIEP er et initiativ fra Kommissionen som en reaktion på Grenfell Tower-branden i London i juni 2017. Der er afholdt møder i flere af de fem foreslåede projektteams.

Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen deltog senest i et plenarmøde i februar 2019.

Kommissionen forventer at holde tre møder i forskellige projektteams i efteråret 2019 og næste plenarmøde er berammet til begyndelsen af 2020.

Ajourføring af Nationalt Risikobillede

Formål

Det overordnede formål med Nationalt Risikobillede er:

- At kortlægge og analysere samfundsmæssige risici i Danmark
- At skabe bevidsthed om erkendte risici og den viden, vi har om dem
- At bidrage til planlægningsarbejdet relateret til beredskabsplanlægning, herunder forebyggelse, i bl.a. statslige myndigheder og kommunale redningsberedskaber

Formålet med udvikling og ajourføring af risikobilledet er:

- At være på forkant med risikolandskabets udvikling og samfundsmæssige forandringer
- At skabe en fælles referenceramme for risici med bred samfundsmæssig relevans
- At bidrage til en operationalisering af viden om hændelsestyperne i risikobilledet

Overblik

Målgruppe:

Myndigheder (herunder kommunale redningsberedskaber), organisationer m.v.

Initiativtager:

Beredskabsstyrelsen

Periode:

Risikobilledet er udgivet i 2013 og 2017 og forventes udgivet igen i 2020.

Produkter

Nationalt Risikobillede

Status og vurdering

Beredskabsstyrelsen har udgivet den seneste version af Nationalt Risikobillede i 2017. Med afsæt i erfaringerne herfra, herunder hvordan publikationen er blevet anvendt i myndigheder og organisationer, er arbejdet på en ny udgave påbegyndt i 2019.

Næste reviderede udgave af Nationalt Risikobillede forventes at blive udgivet i 2020.

Beredskabsstyrelsen vurderer, at publikationen Nationalt Risikobillede fortsat vil være en af styrelsens nøglepublikationer, som henvender sig til et bredt spektrum af modtagere – offentlige aktører, private organisationer samt borgere.

Befolkningsundersøgelse om risikopfattelse

Formål

Det overordnede formål med undersøgelsen af danskernes risikopfattelse af større ulykker og katastrofer er:

- At belyse danskernes risikopfattelse af større ulykker og katastrofer, således at såvel myndigheder som medier kan vurdere, om kommunikationen af trusler mod Danmark pågår i det rigtige leje.
- At fungere som risikokommunikation med henblik på at skabe opmærksomhed og dialog om risici.

Overblik

Målgruppe:

Befolkningen og myndigheder

Initiativtager:

Beredskabsstyrelsen

Periode:

Undersøgelsen er foretaget i 2015 og 2017.

Det er hensigten at gentage undersøgelsen hvert andet år, næste gang således i 2019.

Produkter

Befolkningsundersøgelse

Status og vurdering

Befolkningundersøgelsen fokuserer på borgernes kendskab til samt forståelse og risikobedømmelse af en række alvorlige hændelser, herunder hændelsestyper, der indgår i Nationalt Risikobillede.

Undersøgelsen blev gennemført første gang i 2015. Det er hensigten at gentage undersøgelsen hvert andet år og dermed løbende få en indikation af, hvorvidt befolkningens og myndighedernes opfattelse af risici i Danmark er samstemmende.

Samtidig fungerer undersøgelsen som risikokommunikation i sig selv.

Beredskabsstyrelsen vurderer, at undersøgelsen af borgernes risikopfattelse fortsat i årene fremover vil kunne tilvejebringe et positivt og brugbart bidrag med henblik på at udvikle og målrette risikokommunikationen til befolkningen. Det kan konstateres, at undersøgelsen i sig selv har været med til at generere en positiv debat.

Befolkningsundersøgelse om brandsikkerhed i private boliger

Formål

Formålet med befolkningsundersøgelsen om brandsikkerhed i private boliger er:

- At bidrage med viden til brug for udviklingen af kampagner, informationstiltag m.v.
- At skabe generel opmærksomhed på brandforebyggelsesområdet, særligt i relation til brandsikkerheden i den private bolig.

Overblik

Målgruppe:

Myndigheder og andre, der gennemfører kampagner og andre brandforebyggende aktiviteter samt befolkningen generelt

Initiativtager:

TrygFonden og Beredskabsstyrelsen

Periode:

Gennemført første gang i 2014 og offentliggjort i 2015
Gentaget i 2017.

Planlægges gentaget i 2020.

Produkter

Befolkningsundersøgelse

Status og vurdering

Det er enighed mellem TrygFonden og Beredskabsstyrelsen om, at befolkningsundersøgelsen om brandsikkerhed i private boliger med fokus på røgalarmer og borgernes brandadfærd skal gennemføres med passende intervaller.

Ved at gentage undersøgelsen med passende intervaller opnås der sammenlignelige data, der tydeliggør udviklingen og bidrager til arbejdet med at målrette kampagneaktiviteter.

Beredskabsstyrelsen og TrygFonden vurderer, at den seneste undersøgelse i 2017 – lige som den første undersøgelse – bidrog til at understøtte viden på brandforebyggelsesområdet og gav ny viden, som kan anvendes i udviklingen af eksisterende og nye kampagner og informationstiltag m.v. Undersøgelsen er central i arbejdet med kampagneaktiviteter og gennemføres derfor igen i 2020.

Samarbejde mellem Beredskabsstyrelsen og politiet m.fl. om brandefterforskning og brandundersøgelse

Udvikling af datagrundlag

Formål

Det overordnede formål med samarbejdet er:

- At sikre en mere systematisk og ensartet indsamling af viden om brande, herunder brande, hvor mennesker omkommer eller kommer alvorligt til skade.

Formålet nås ved:

- At tilvejebringe et værktøj, der kan bidrage til et forbedret datagrundlag i forhold til registrering af branddøde (branddødsskema).
- At harmonisere data fra brandefterforskning og brandundersøgelser på tværs af aktører ved revision af Dansk Brandmanual.

Overblik

Målgruppe:

Politiet og Beredskabsstyrelsen

Initiativtager:

Politiet og Beredskabsstyrelsen

Periode:

Løbende fra 2017

Produkter

Kvalitetssikrede data i relation til forebyggelse af brand, herunder dødsbrande

Status og vurdering

Det overordnede initiativ har afsæt i anbefalingerne vedr. styrket dataindsamling og vurdering fra arbejdsgruppen om forebyggelse under Redningsberedskabets Strukturudvalg.

Beredskabsstyrelsen har i samarbejde med Rigspolitiet udviklet et skema til politiets registrering af branddøde. Skemaet samler en række forskellige skemaer, der tidligere blev anvendt, og tilføjer registrering af forebyggelsesrelevante data. De termer, der benyttes i skemaet, er desuden tilrettet i overensstemmelse med de begreber, der anvendes i ODIN.

Dansk Brandmanual bygger på 'Best Practise Manual for the Investigation of Fire Scenes', som er forfattet af European Network of Forensic Science Institutes Fire and Explosion Investigation Working Group. Nationalt Kriminalteknisk Center, Rigspolitiet, har taget initiativ til Dansk Brandmanual, som er blevet til i et tæt samarbejde mellem mange parter inkl. Beredskabsstyrelsen, der alle har en interesse i, at brande efterforskes med henblik på forebyggelse.

Beredskabsstyrelsen vurderer, at tiltagene medvirker til at udvikle datagrundlaget.

Samarbejde mellem Beredskabsstyrelsen og politiet m.fl. om brandefterforskning og brandundersøgelse

Videreførelse af Mødeforum for brandforebyggelse og brandefterforskning

Formål

Det overordnede formål med samarbejdet er:

- At sikre en mere systematisk indsamling af viden om brande, hvor mennesker omkommer eller kommer alvorligt til skade, samt om større brande og mere specielle brande med henblik på at få bedre overblik over brandårsager og de omstændigheder, der kan føre til brand.

Formålet med mødeforummet er:

- At skabe et uformelt netværk for samarbejde og videndeling mellem nøgleaktører i relation til brandforebyggelse og brandefterforskning/brandundersøgelser.

Overblik

Målgruppe:

Beredskabsstyrelsen, Dansk Brand- og sikringsteknisk Institut (DBI), Forsikring & Pension, Nationalt Kriminalteknisk Center under Rigspolitiet (NKC), Sikkerhedsstyrelsen og Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen

Initiativtager:

Forsikring & Pension, Beredskabsstyrelsen, DBI, NKC

Periode:

Etableret i 2016

Produkter

To årlige møder

Status og vurdering

Det overordnede initiativ tager afsæt i anbefalingerne vedr. styrket dataindsamling fra arbejdsgruppen om forebyggelse under Redningsberedskabets Strukturudvalg.

Mødeforummet blev etableret i 2016 og har siden fungeret som et uformelt netværk for samarbejde om brandforebyggelse og brandundersøgelser. Sikkerhedsstyrelsen og Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen har tilsluttet sig mødeforummet i henholdsvis 2017 og 2019.

Beredskabsstyrelsen vurderer, at mødeforummet bidrager til at styrke videndeling og samarbejdsrelationer mellem nøgleaktører i relation til brandforebyggelse og undersøgelser/efterforskning af brandårsager.

Brandårsagsprojekt – undersøgelse af omstændighederne ved utilsigtede boligbrande

Formål

Det overordnede formål med projektet er:

- At opnå en mere dybdegående indsigt i den adfærd og de omstændigheder, der ligger bag utilsigtede boligbrande og herigennem skabe et mere nuanceret grundlag for brandforebyggelsesarbejdet.

Formålet nås ved:

- Gennemførelse af en undersøgelse vedr. omstændighederne ved utilsigtede boligbrande og de skadelidtes oplevelser af risiko for brand i hjemmet.

Undersøgelsen gennemføres ved:

- En kvantitativ kortlægning af data vedr. anmeldte brande i Midt- og Vestsjællands politikreds samt redningsberedskabernes indberetning i ODIN og
- En kvalitativ dataindsamling via interviews med personer udvalgt ud fra en overordnet analyse af det kvantitative materiale fra politiet og ODIN

Overblik

Målgruppe:

Beredskabsstyrelsen, redningsberedskaberne og øvrige aktører, der arbejder med brandforebyggelse

Initiativtager:

Beredskabsstyrelsen og Dansk Brand- og sikringsteknisk Institut (DBI) i samarbejde med TrygFonden

Periode:

2016-2017

Produkter

Rapporten 'Utilsigtede boligbrande – en kvalitativ kortlægning af førstehåndsoplevelser med brand i hjemmet' (2017)

Status og vurdering

Undersøgelsen blev gennemført på baggrund af anbefalinger fra Redningsberedskabets Strukturudvalg om, at der er behov for mere konkret viden om menneskers adfærd ved brand, samt fokus i den nationale forebyggelsesstrategi på at nedbringe antallet af omkomne og tilskadekomne ved brand.

Det vurderes, at undersøgelsen har bidraget til at øge vores viden om de situationer og handlinger, hvor mennesker utilsigtet forårsager brand i deres hjem, hvordan personer reagerer, hvilken betydning reaktionerne har, hvilken betydning erfaringer med brand i hjemmet har i forhold til risikobevisthed samt de overordnede karakteristika og omstændigheder i hverdagen, der præger de personer, der er omkommet i brand.

Undersøgelsen er den første af sin art i Danmark og rummer desuden et litteraturstudie, der giver overblik over udenlandske studier og undersøgelser på området. Undersøgelsen bidrager således til at kvalificere forebyggelsesarbejdet i relation til boligbrande, herunder også dødsbrande.

Inddragelse af sundhedsdata i forebyggelsen af tilskadekomst ved brand og andre ulykker

Analyse af dødsbrande i Danmark

Formål

Det overordnede formål med et tættere samarbejde med sundhedsvæsenet er:

- At inddrage sundhedsdata i forebyggelsen af tilskadekomst ved brand og andre ulykker, herunder særligt i forhold til dødsfald og alvorlig tilskadekomst som følge af brand.

Formålet med analysen af dødsbrande er:

- At styrke vidensgrundlaget for arbejdet med at forebygge dødsbrande i Danmark ved at undersøge, hvem der omkommer i brand, hvordan disse brande opstår, og hvorfor de udvikler sig til dødsbrande.

Overblik

Målgruppe:

Redningsberedskabet og øvrige aktører, der arbejder med brandforebyggelse

Initiativtager:

Beredskabsstyrelsen

Periode:

Publiceret i 2018

Produkter

Rapporten *Dødsbrande i Danmark*

Status og vurdering

Det overordnede initiativ tager afsæt i anbefalingerne vedr. styrket dataindsamling fra arbejdsgruppen om forebyggelse under Redningsberedskabets Strukturudvalg.

Analysen viser, at der i Danmark, som i de øvrige nordiske lande, er en nedadgående tendens i antallet af dødsbrande samt i antallet af personer, der omkommer ved brand. Analysen viser, at dødsbrande er signifikant større ved redningsberedskabets ankomst end øvrige boligbrande. Endvidere viser analysen, at den hyppigste brandårsag ved dødsbrande fortsat er rygning. Det bekræftes desuden, at graden af borgernes selvhjulpethed har meget stor betydning. Samlet set viser analysen, at personer, der omkommer ved brand, er kendetegnet ved at være sårbare eller udsatte borgere.

I samarbejde med TrygFonden vil der i de kommende år blive udgivet opgørelser af dødsbrande kombineret med forskellige temaanalyser.

Beredskabsstyrelsen vurderer, at analysen er vigtig for det fremadrettede arbejde med brandforebyggelse, og at den understøtter relevansen i fortsat at arbejde med brandforebyggelse hos sårbare og udsatte borgere, som bl.a. pågår i regi af konceptet Brandsikker Bolig og i forskellige røgalarmprojekter.

Inddragelse af sundhedsdata i forebyggelsen af tilskadekomst ved brand og andre ulykker

Analyse af helbredsdata fra Sundhedsdatastyrelsen om personer involveret i brand

Formål

Det overordnede formål med et tættere samarbejde med sundhedsvæsenet er:

- At inddrage sundhedsdata i forebyggelsen af tilskadekomst ved brand og andre ulykker, herunder særligt i forhold til dødsfald og alvorlig tilskadekomst som følge af brand.

Formålet med at indhente helbredsdata for tilskadekomne og omkomne i forbindelse med brand fra Sundhedsdatastyrelsen er:

- At beskrive tilskadekomne ved brand
- At identificere risikofaktorer for alvorlig tilskadekomst ved brand
- At validere dødsbrandsstatistikken

Overblik

Målgruppe:

Redningsberedskabet og øvrige aktører, der arbejder med brandforebyggelse

Initiativtager:

Beredskabsstyrelsen

Periode:

Data er indhentet i 2018. Databehandlingen forventes påbegyndt i 2019

Produkter

Analyser på baggrund af indhentede data

Status og vurdering

Det overordnede mål tager afsæt i anbefalingerne vedr. styrket dataindsamling fra arbejdsgruppen om forebyggelse under Redningsberedskabets Strukturudvalg.

Beredskabsstyrelsen har modtaget udtræk af helbredsdata fra Sundhedsdatastyrelsen for personer involveret i brand i perioden 2007-2016. Databehandlingen, der forventes at blive omfattende, påbegyndes i 2019.

Beredskabsstyrelsen vurderer, at den kommende bearbejdning af helbredsdata vil give ny, værdifuld viden i forhold til det fremadrettede arbejde med brandforebyggelse.

Inddragelse af sundhedsdata i forebyggelsen af tilskadekomst ved brand og andre ulykker

Kortlægning af redningsberedskabets udrykninger til botilbud

Formål

Det overordnede formål med et tættere samarbejde med sundhedsvæsenet er:

- At inddrage sundhedsdata i forebyggelsen af tilskadekomst ved brand og andre ulykker, herunder særligt i forhold til dødsfald og alvorlig tilskadekomst som følge af brand.

Formålet med kortlægning af redningsberedskabets udrykninger til botilbud er:

- At øge viden om udrykninger til botilbud, herunder om forekomst og årsager til reelle, blinde og falske alarmer.
- At undersøge, hvorvidt der er en øget forekomst af påsatte brande i botilbud og en øget risiko for brand.

Overblik

Målgruppe:

Redningsberedskabet og sundhedssektoren

Initiativtager:

Beredskabsstyrelsen samt Københavns Professionshøjskole

Periode:

2018-2019

Produkter

Rapporten 'Redningsberedskabets udrykninger til botilbud'

Status og vurdering

Det overordnede mål tager afsæt i anbefalingerne vedr. styrket dataindsamling fra arbejdsgruppen om forebyggelse under Redningsberedskabets Strukturudvalg.

På baggrund af tidligere fund samt rapporten *Dødsbrande i Danmark* har Beredskabsstyrelsen igangsat en kortlægning af redningsberedskabets udrykninger til botilbud for borgere med fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse og/eller misbrug.

Analysen *Redningsberedskabets udrykninger til botilbud* er afsluttet i 2019 med udarbejdelsen af en rapport, som er offentliggjort. Analysen bidrager til en øget forståelse for alarmer fra og udrykninger til botilbud. Der er bl.a. fokus på, hvorvidt der er en øget forekomst af reelle og falske alarmer, og om der er en øget forekomst af påsatte brande samt en øget risiko for brand.

Beredskabsstyrelsen vurderer, at analysen bidrager med ny viden til gavn for både redningsberedskabet og sundhedssektoren.

Løbende samarbejde med de nordiske lande om udveksling og udvikling af statistik i regi af NordStat

Formål

Det overordnede formål med samarbejdet er:

- At sikre on-line adgang til sammenlignelig statistik mellem de nordiske lande for brande og andre hændelser, som redningsberedskabet tilkaldes til.
- At søge at ensrette definitioner og opgørelsesmetoder på redningsberedskabets område.
- At sikre udvikling og udveksling af data gennem udvikling af målemetoder samt inddragelse af relevante samarbejdspartnere.
- At sikre udvikling af data gennem input fra andre med tilsvarende opdrag.
- At sikre videndeling gennem præsentation af nye analyser, som grundlag for vidensbaseret arbejde i de enkelte medlemslande.

Formålet med hjemmesiden er:

- At præsentere data vedrørende dødsbrande, omkomne ved brand og bygningsbrande.
- At give mulighed for selv at udvælge specifikke parametre, som der ønskes statistisk opgørelse på.

Overblik

Målgruppe:

Beslutningstagere, Beredskabsstyrelsen samt øvrige aktører, der arbejder med forebyggelse

Initiativtager:

Samarbejde mellem Sverige, Norge, Finland, Island, Estland og Danmark.

Periode:

Fortløbende siden 2010

Produkter

Hjemmesiden

www.NordicFireStatistics.org

Status og vurdering

Beredskabsstyrelsen vurderer, at fortsat deltagelse i NordStat er afgørende for muligheden for at ensrette data i de nordiske lande og dermed skabe reelt sammenlignelige data fra lande med samme karakteristika som Danmark.

Nyttiggørelse af forbedrede registreringer af forebyggelsesrelevante data i redningsberedskabets indrapporteringsystem (ODIN)

Analyse af brandårsager i private boliger

Formål

Det overordnede formål med forbedrede registreringer i ODIN er:

- At tilvejebringe et styrket datagrundlag til brug for forebyggelsesinitiativer ved implementering af nye registreringer i ODIN i juli 2015.

Det overordnede formål med analysen er:

- At benytte de forbedrede registreringer til at generere ny viden om hovedårsager samt medvirkende årsager til boligbrande, herunder bl.a. el-relaterede brande samt uforsigtighed ved håndtering af åben ild, madlavning og rygning.

Overblik

Målgruppe:

Redningsberedskabet, sundhedssektoren og øvrige aktører, der arbejder med brandforebyggelse

Initiativtager:

Beredskabsstyrelsen

Periode:

Publiceret i 2018

Produkter

Rapporten 'Brandårsager – brand i privat beboelse'

Status og vurdering

Det overordnede initiativ har afsæt i anbefalingerne vedr. styrket dataindsamling og vurdering fra arbejdsgruppen om forebyggelse under Redningsberedskabets Strukturudvalg.

Analysen har bidraget med ny viden i forhold til brandårsager i privat beboelse og har bl.a. vist, at 4 ud af 5 boligbrande skyldes menneskelig adfærd, typisk ved uforsigtighed ved madlavning eller ved optænding/brug af fyringsanslæg, samt at kun 6 % af boligerne havde en fungerende røgalarm.

Analysen har udpeget køkkenbrande og brand i fyringsanslæg som områder til nærmere analyse.

Etablering af datawarehouse ved kobling af redningsberedskabets data til andre datakilder med henblik på at sikre et nyt og bedre vidensgrundlag

Formål

Det overordnede formål med etablering af et datawarehouse for redningsberedskabet er:

- At gøre data lettere tilgængelige og øge anvendeligheden for redningsberedskabets aktører og forskningsverdenen
- At give mulighed for at koble redningsberedskabets data til andre datakilder for på den måde at skabe mulighed for at undersøge endnu ukendte sammenhænge og generere ny viden
- At give mulighed for på enkel vis at præsentere data for beredskaber og offentlighed
- At sikre en agil udvikling af præsentationer, som kan følge aktuelle fokuspunkter på redningsberedskabets område
- At skabe grundlag for en databaseret vidensanvendelse til understøttelse af den allerede eksisterende fagspecifikke vidensanvendelse

Overblik

Målgruppe:

Beredskabsstyrelsen og øvrige aktører, der arbejder med brandforebyggelse

Initiativtager:

Beredskabsstyrelsen

Periode:

Projektet forventes gennemført i 2018-2020

Produkter

Datawarehouse med brugervenlig grænseflade

Status og vurdering

Etablering af et datawarehouse vil give mulighed for at koble nye datasæt til eksisterende data i redningsberedskabets Online Dataregistrerings- og Indberetningssystem (ODIN). Herved kan data kobles på nye måder, hvorved ny viden og indsigt kan opnås.

Der kan eksempelvis være tale om at koble ODIN data til information om brandsyn (fra FRIDA eller lignende system), om virksomheder fra det centrale virksomhedsregister (CVR) eller om bygningsdata i bygnings- og boligregisteret (BBR). Et datawarehouse vil endvidere give mulighed for at etablere præsentationer med en mere enkel formidling af resultater.

Beredskabsstyrelsen vurderer, at et datawarehouse vil kunne øge anvendelsen og anvendeligheden af data og analyser som grundlag for fokusering og målretning af f.eks. kampagner og indsatser, så disse – i endnu højere grad end det er tilfældet i dag – får en effekt for de borgere, som udgør målgruppen.

Praksisundersøgelse af de kommunale redningsberedskabers brandsyn

Formål

Det overordnede formål med brandsyn er:

- Ved kontrol, rådgivning, information og motivation at medvirke til at forebygge eller mindske faren for brand samt medvirke til, at der sikres forsvarlige rednings- og slukningsmuligheder i tilfælde af brand.

Formålet med praksisundersøgelsen af de kommunale redningsberedskabers brandsyn er:

- At udvikle vidensgrundlaget for effektiv regulering og gennemførelse af brandsyn.

Overblik

Målgruppe:

Redningsberedskaber og beslutningstagere

Initiativtager:

Beredskabsstyrelsen

Periode:

2018

Produkter

Rapporten 'Brandsyn – Praksisundersøgelse'

Status og vurdering

Beredskabsstyrelsen har i samarbejde med KL-udpegede repræsentanter for de kommunale redningsberedskaber gennemført undersøgelsen i 2018.

Undersøgelsen byggede på fire individuelle datasæt; et spørgeskema besvaret af alle kommunale redningsberedskaber, brandsynsindberetninger for 2017, udtræk fra Dansk Brand- og sikringsteknisk Institut (DBI) over udstedte forbud og påbud samt udtræk fra Redningsberedskabets Statistikbank over udrykninger til brandsynsobjekter.

Analysen viste, at der blev givet forbud ved 0,2 % af de gennemførte brandsyn og påbud ved 32,1 % af de gennemførte brandsyn. Butikker og plejehjem havde en højere andel påbud end gennemsnittet.

Herudover demonstrerede analysen, at kobling af forskellige individuelle datasæt gav ny viden, eksempelvis om brandårsager, arnestedsrum samt baggrund for forbud og påbud pr. brandsynskategori.

Undersøgelsens resultater vil indgå i det videre arbejde i en bredt sammensat arbejdsgruppe, som i 2019 vil formulere en række konkrete anbefalinger til at styrke og videreudvikle brandsyn som et fortsat målrettet og effektivt værktøj i brandforebyggelsen.

Løbende kvalitetsudvikling af indberetninger til Redningsberedskabets Statistikbank

Formål

Det overordnede formål med initiativet er:

- At sikre at data i redningsberedskabets Online Dataregistrerings- og Indberetningssystem ODIN er tidssvarende og af høj kvalitet.

Formålet med systematisk opfølgning på udfyldelse af udrykningsrapporter er:

- At sikre løbende kvalitetsforbedringer af data i ODIN gennem dialog med brugerne blandt andet i form af tilbagemelding på kvartalsopfølgning, temamøder med en brugergruppe, strategiske drøftelser med brugerrepræsentanter samt bilaterale drøftelser og besøg ved de enkelte beredskaber.

Overblik

Målgruppe:

Redningsberedskabet og øvrige aktører, der arbejder med forebyggelse

Initiativtager:

Beredskabsstyrelsen

Periode:

Løbende

Produkter

Kvartalsvis gennemgang af udrykningsrapporter

Status og vurdering

Som sektoransvarlig myndighed på redningsberedskabets område er Beredskabsstyrelsen ansvarlig for indsamling, behandling og levering af data for det samlede redningsberedskab i stat og kommuner.

Beredskabsstyrelsen har implementeret systematisk opfølgning på kvaliteten af redningsberedskabets data i redningsberedskabets Online Dataregistrerings- og Indberetningssystem (ODIN). Arbejdet udvides løbende i takt med, at Beredskabsstyrelsens kvalitetsgennemgang eller konkrete analyser viser udfordringer med datakvalitet.

Sideløbende med udviklingen og udvidelsen af mængden af kvalitetssikrede parametre, udvikles den tekniske metode således, at nøjagtigheden øges, og den administrative byrde ved kvalitetssikringen mindskes.

Beredskabsstyrelsen vurderer, at disse tiltag løbende forbedrer datakvaliteten. Initiativet opretholdes og udvikles løbende.

Tekniske løsninger hos brandudsatte borgere

Pilotprojekt med mobile brandalarmeringsanlæg

Formål

Projektets hovedformål er at indhøste erfaringer med brug af brandalarmeringsanlæg i private boliger hos brandudsatte borgere som f.eks. ældre eller borgere med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne. Projektets delmål er at belyse:

- Samarbejdet mellem kommunens social- og sundhedsforvaltning og brandvæsenet
- Kriterier for visitation
- Borgernes reaktioner
- Det tekniske set-up, herunder opsætning og tilslutning til redningsberedskabets vagtcentral og driftssikkerhed
- Alarmer, herunder fejlalarmer, blinde og falske alarmer samt reelle alarmer

Overblik

Målgruppe:

Brandudsatte borgere via kommuner og kommunale redningsberedskaber

Initiativtager:

Beredskabsstyrelsen og Slagelse Brand og Redning i samarbejde med TDC Alarmnet, Siemens og TrygFonden

Periode:

2018-2020

Produkter

Evalueringsrapport

Status og vurdering

Pilotprojektet undersøger, om installation af automatiske brandalarmeringsanlæg, der alarmerer brandvæsenet direkte, kan hjælpe udsatte borgere med for eksempel fysisk og/eller psykisk funktionsnedsættelse. Projektet udbygger indsatsen 'Brandsikker Bolig'.

Brandalarmeringsanlæggene blev opsat hos sårbare borgere i Slagelse Kommune i sommeren 2018. På grund af ikke-brandrelaterede dødsfald er flere af anlæggene blevet nedtaget og efterfølgende opsat igen hos andre visiterede borgere.

Slagelse Brand og Redning og Beredskabsstyrelsen vurderer, at pilotprojektet afdækker flere interessante aspekter, særligt om etablering af samarbejde med kommuners social- og sundhedsforvaltninger i forhold til visitation samt om de tekniske og praktiske udfordringer i forbindelse med opsætning og nedtagning af anlæggene. Disse emner vil indgå i en evaluering, der gennemføres i 2020.

Tekniske løsninger hos brandudsatte borgere

Projekt med komfurvagter

Formål

Komfurvagt-projektet har til formål at:

- Tilvejebringe praktiske erfaringer ved brug af komfurvagter i private boliger for at vurdere, hvordan komfurvagter fungerer i praksis, samt om tryghedsfølelsen hos borgerne øges i hjemmet. På sigt skal viden og erfaringer fra projektet bidrage til at styrke brandsikkerheden i private boliger.
- Teste de installerede komfurvagter i private hjem over en periode på cirka halvandet år.

Målgruppen for projektet er private boliger i Tårnby Kommune med henholdsvis 25 almindeligt fungerende borgere og 25 udsatte borgere, f.eks. hjemmeboende demente med normal-fungerende pårørende.

Overblik

Målgruppe:

2 x 25 private boliger i Tårnby Kommune

Initiativtager:

Beredskabsstyrelsen

Periode:

Der arbejdes hen imod en testperiode fra primo 2020 og halvandet år frem med efterfølgende evaluering.

Produkter

Evaluering med indhentet viden og erfaringer med komfurvagter i praksis.

Status og vurdering

Beredskabsstyrelsen har holdt møder med Tårnby Kommune og Tårnby Brandvæsen, der ser positivt på deltagelse i projektet. Der er endvidere afholdt møder med forskellige distributører af komfurvagter.

Beredskabsstyrelsen arbejder pt. på at få projektets centrale dokumenter på plads og afdække de praktiske aspekter samt mulige afledte konsekvenser, inden projektet udrulles. Dette med henblik på at sikre, at borgerne oplever mindst mulig gene i testperioden. Herudover skal finansieringen endelig fastlægges. Der arbejdes på iværksættelse i 2020.

Handling

Initiativ 16A

Forebyggelseskonceptet Brandsikker Bolig

Relancering

Formål

Formålet med Brandsikker Bolig er:

- At sætte fokus på brandsikkerhed i det enkelte hjem
- At øge og påvirke den enkeltes viden, holdning og adfærd i forhold til brandsikkerhed og brandforebyggelse
- At nedbringe antallet af brande
- At nedbringe antallet af brande med alvorlig tilskadekomst
- At nedbringe antallet af omkomne i brand og dødsbrande

Formålet med relanceringen af Brandsikker Bolig er:

- Øget kvalitetssikring og professionalisering af materialerne målrettet de udførende medarbejdergrupper

Overblik

Målgruppe:

1. Sårbare ældre og andre udsatte borgere; 2. borgere, der har oplevet brand i deres nabolag; 3. befolkningen generelt

Initiativtager:

Beredskabsstyrelsen, Trygfonden, KL og Danske Beredskaber

Periode:

Lanceret i 2014 og relanceret med nyt materiale 2018

Produkter

Hjemmeside og materialepakke samt røgalarmer, der kan bestilles af de kommunale redningsberedskaber

Status og vurdering

Brandsikker Bolig blev lanceret i 2014 og er frem til relanceringen i 2018 blevet anvendt helt eller delvist i mindst 41 kommuner. Det relancerede materiale er indtil videre bestilt af 14 kommunale redningsberedskaber (oktober 2019). Hovedvægten ligger på brandforebyggende hjemmebesøg hos udsatte borgere (sårbare ældre og andre udsatte borgere). Det er Beredskabsstyrelsens mål, at flere kommunale redningsberedskaber vil anvende konceptet i deres brandforebyggende arbejde, herunder i samarbejde med deres respektive kommuner og andre relevante samarbejdsparter.

Det er vurderingen, at Brandsikker Bolig som forebyggelseskoncept og overordnet platform for Beredskabsstyrelsens kampagner, initiativer og projekter om brandforebyggelse i og omkring hjemmet fremadrettet er yderst relevant. Beredskabsstyrelsen vurderer endvidere, at Brandsikker Bolig bidrager til en øget opmærksomhed i befolkningen og myndigheder imellem på brandsikkerhed og forebyggelse af brand.

Handling

Initiativ 16B

Forebyggelseskonceptet Brandsikker Bolig

Pilotprojekt: Brandsikker Ringpark

Formål

Pilotprojektets overordnede formål er:

- Øget tryghed i Ringparken i Slagelse
- At sætte fokus på brandsikkerhed i det enkelte hjem
- At påvirke den enkelte beboers holdninger og adfærd i forhold til brandsikkerhed
- At give den enkelte beboer forudsætninger for at tage ansvar for egen brandsikkerhed
- At beboerne bliver motiverede til at mindske risikoen for brand i eget hjem og tilegner sig viden om, hvad der skal gøres i tilfælde af brand

Projektets delmål er:

- At opsætte røgalarmer med 10 års levetid i alle boliger i området
- At forbedre relationen mellem brandvæsenet og beboerne i Ringparken
- At skabe ansvar og stolthed hos lokale frivillige; Firebirds (Brandkadetter)
- Relationsdannelse mellem de unge Firebirds (Brandkadetter) og øvrige beboere i området, idet de unge, der bor i boligområdet, er med til at øge trygheden i eget område via deres aktive rolle i projektet
- At nedsætte antallet af udrykninger til området

Overblik

Målgruppe:

Beboere i Ringparken

Initiativtager:

Slagelse Kommune, herunder Slagelse Brand og Redning og Rosenkildegården, samt Helhedsplanen, FOB Slagelse og Beredskabsstyrelsen

Periode:

Pilotprojektet er opdelt i to faser: Brandforebyggende hjemmebesøg inkl. opsætning af røgalarmer, der foregik over tre weekender i maj/juni 2019. Herefter overtages opgaven af varmemestre i boligområdet. Sidste fase vil strække sig over en årrække.

Produkter

Erfarings- og evalueringssamling

Status og vurdering

Pilotprojektet Brandsikker Ringpark har gennemført første fase og skal ses som et delprojekt under Brandsikker Bolig.

Et fremadrettet mål er at se på muligheden for at udvikle et koncept for brandforebyggende hjemmebesøg i tilsvarende boligområder og at få konceptet udbredt.

Det er vurderingen, at konceptet kan være med til at øge brandsikkerheden i et givent boligområde, skabe ansvar, ejerskab og stolthed hos lokale frivillige, eksempelvis brandkadetter, spejdere og lignende, og bidrage til relationsdannelse mellem brandvæsenet og beboere i et boligområde.

Handling

Initiativ 16C

Forebyggelseskonceptet Brandsikker Bolig

Pilotprojekt: Samarbejde med Skorstensfejerlauget

Formål

Pilotprojektets overordnede formål er:

- At sætte fokus på brandsikkerhed i de hjem, som skorstensfejerne i Sorø besøger i forbindelse med at tilse skorstene eller ildsteder og ved besøg i forbindelse med tilmelding af nyt ildsted
- At øge og påvirke den enkelte beboers viden, holdning og adfærd i forhold til brandsikkerhed og brandforebyggelse, herunder i relation til skorstene/ildsteder
- At opsætte røgalarmer med 10-års batteri hos sårbare ældre og andre udsatte borgere
- At beboerne bliver motiverede til at mindske risikoen for brand i eget hjem og tilegner sig viden om, hvad de skal gøre i tilfælde af brand

Overblik

Målgruppe:

Borgere, der får tilset deres skorsten/ildsted eller får tilmeldt et nyt ildsted – særlig målgruppe er sårbare ældre og andre udsatte borgere

Initiativtager:

Beredskabsstyrelsen og Skorstensfejerlauget

Periode:

Medio 2019 - 2021

Produkter

- Ny folder om brandsikkerhed i hjemmet (primært i relation til ildsteder) til uddeling ved besøg
- Udvidelse til skorstensfejrens tjekliste
- Erfaringsopsamling

Status og vurdering

Pilotprojektet, der er i sin opstartsfasen, er et delprojekt under Brandsikker Bolig.

Et fremadrettet mål er at se på muligheden for at udvikle et særskilt koncept for brandforebyggende besøg i forbindelse med, at skorstensfejere tilser skorstene eller ildsteder, således at det kan udbredes til hele landet og bruges i alle Skorstensfejerlaugets distrikter.

Handling

Initiativ 17A

Røgalarmkampagner

RøgalarmPatruljen

Formål

Formålet med RøgalarmPatruljen er:

- At sætte fokus på vigtigheden af at have en virksom røgalarm i boligen
- At skabe dette fokus gennem presseomtale af RøgalarmPatruljernes besøg i udvalgte boligområder, hvor der formodes at være en beskedent forekomst af virksomme røgalarmer
- At styrke budskabets troværdighed ved at sammensætte RøgalarmPatruljer af spejdere og brandmænd, som opsætter røgalarmer og udskifter batterier i et antal private boliger, fordelt på cirka ti kampagnekommuner

Overblik

Målgruppe:

Privatpersoner, særligt sårbare borgere

Initiativtager:

TrygFonden i samarbejde med BrandBevægelsen

Periode:

Igangværende, årligt tilbagevendende. Startede i 2007 som "Red Farmor".

Produkter

Materialepakke med tryksager, batterier, røgalarmer og uniformsmærke til spejderne. Desuden konsulentbistand fra BrandBevægelsen og et kommunikationsbureau.

Status og vurdering

Kampagnen får omfattende pressedækning i såvel trykte som elektroniske medier. Kampagnen afvikles medio november og understøtter derved den fællesnordiske røgalarmdag, der finder sted hvert år den 1. december.

Handling

Initiativ 17B

Røgalarmkampagner

Fælles nordisk røgalarmdag

Formål

Formålet med Fælles nordisk røgalarmdag den 1. december er:

- At sætte fokus på og skabe opmærksomhed om vigtigheden af at have fungerende røgalarmer i hjemmet
- At få borgere til at tjekke og rengøre røgalarmer i deres bolig
- At få borgere til at installere røgalarmer i deres bolig
- At sætte fokus på og øge brandsikkerhed i det enkelte hjem

Overblik

Målgruppe:

Den generelle befolkning

Initiativtager:

Nordiske myndigheder med ansvar for redningsberedskabet samt BrandBevægelsen og dennes nordiske søsterorganisationer

Periode:

Startet efter fælles beslutning i 2012. Årligt tilbagevendende kampagnedag.

Produkter

I Danmark: Pressemeddelelse, opslag på Twitter, plakat til ophæng i boligopgange m.v.

Status og vurdering

Fælles nordisk røgalarmdag den 1. december understøtter et øget nordisk samarbejde om et fælles nordisk fokus på, at alle private hjem skal have mindst én fungerende røgalarm, og at den/de skal testes og rengøres jævnlige. Den 1. december er valgt, fordi datoen har talsammensætningen 1-1-2.

Det er Beredskabsstyrelsens vurdering, at kampagner og informationsinitiativer om vigtigheden af at have fungerende røgalarmer i hjemmet, bidrager til et øget fokus i befolkningen.

Handling

Initiativ 18A

Kampagnetiltag der skal styrke borgernes selvhjælpenhed og hjælpsomhed

Beredskabsforbundets Robust Borger-kursusportefølje

Formål

Robust Borger er Beredskabsforbundets befolkningsuddannelseskoncept og et af forbundets kerneprodukter. Robust Borger-undervisningen varetages af frivillige, som først selv uddannes til robuste borgere og derefter til undervisere, jf. 18B.

Befolkningsuddannelserne bidrager til, at borgere og redningsberedskaber kan gå hånd i hånd med henblik på at sikre øget tryghed og sikkerhed i samfundet, både i hverdagen og i forbindelse med ulykker og krisesituationer.

Målet for 2019 er uddannelse af mindst 5.000 borgere.

Robust Borger-befolkningsuddannelserne er lokalt forankret og er tiltænkt som et supplement til den kommunale forebyggelses- og informationsindsats på redningsberedskabs- og civilbeskyttelsesområdet. Uddannelserne skal endvidere medvirke til at øge befolkningens kendskab til redningsberedskabet og øge motivationen til forebyggelse og egenbeskyttelse i tråd med forebyggelsesstrategiens mål.

Fra Ultimo 2019 skifter Robust Borger navn til BorgerBeredskabet.

Overblik

Målgruppe:

- Basis for borgere i villaer, rækkehuse o.l.
- Beboere i lejligheder
- Efterskoleelever
- 7. klasseelever
- Spejdere
- Skræddersyede kurser til foreninger o.l.

Initiativtager:

Beredskabsforbundet

Periode: Løbende med opdaterede koncepter i 2018

Produkter

Målgruppebestemte undervisningskoncepter og skræddersyede kurser.

Marketing: Robustborger.dk, flyers, annoncer, eventmateriale, events, messer m.m.

Status og vurdering

Robust Borger startede som et standardkoncept, men på baggrund af tilbagemeldinger fra brugerne har Beredskabsforbundet udviklet forskellige koncepter, der tager afsæt i de miljøer, kursisterne færdes i. F.eks. er det relevant for borgere i lejligheder at have fokus på brandsikkerhed i opgange. I 2018 er koncepterne blevet videreudviklet og kvalitetssikret i samarbejde med BrandBevægelsen og relevante myndigheder, herunder politiet, Sundhedsstyrelsen og Beredskabsstyrelsen. I 2019 udvikles der et nyt kursus med fokus på oversvømmelser, som testes i august 2019 i samarbejde med Odder Kommune.

Robust Borger blev præsenteret på et velbesøgt arrangement på Folkemødet 2019.

Det er Beredskabsforbundets vurdering, at de tilpassede koncepter giver et bedre kursusudbytte. De vil løbende blive justeret, så aktualiteten bevares. P.t. er der fokus på videreudvikling af Robust Borger for spejdere.

Kampagnetiltag der skal styrke borgernes selvhjælpenhed og hjælpsomhed

Robust Borger-uddannelse for undervisere

Formål

Målet for 2019 er, at der skal certificeres mindst 50 undervisere. For at kunne varetage befolkningsuddannelsen og nå dette mål er der behov for kompetente, frivillige undervisere. Underviserne er alle medlemmer af Beredskabsforbundet eller studerende fra Katastrofe- og Risikomanager-uddannelsen på Københavns Professionshøjskole.

At blive Robust Borger-underviser er således et tilbud, hvor de frivillige undervisere bl.a. opnår:

- Oplevelsen af at bidrage til tryghed i samfundet og gøre en forskel
- Faglig viden og udvikling
- Træning i at undervise og personlig udvikling

Desuden arbejder Beredskabsforbundet på et pilotprojekt med fokus på at uddanne kommunalt ansatte fra personalegrupper, der har berøring med udsatte borgere.

Overblik

Målgruppe:

- Medlemmer af Beredskabsforbundet
- Studerende på Katastrofe- og Risikomanager-professionsuddannelsen

Initiativtager:

Beredskabsforbundet

Periode: Løbende

Produkter

- Føl- og makkerordninger
- Todages underviserkursus (certificering)
- Inspirationsweekend
- Ugekursus for studerende
- Underviserforum
- Weboversigt over kurser
- Robust Borger Nyt
- Artikler i bladet Frivillig
- Regionale arrangementer
- Fagmateriale

Status og vurdering

I 2018 er der ændret praksis i forhold til afholdelse af kurser. Tidligere var der én underviser, der afviklede undervisningen, men nu tilstræbes kurserne bemandede med mindst to frivillige, da kurserne også anvendes til udvikling af nye undervisere og videreudvikling af eksisterende (føl- og makkerordninger), der kan modtage feedback.

Foruden det todages certificeringskursus for Beredskabsforbundets medlemmer, der ønsker at blive undervisere, er der i 2018 udviklet et ugekursus for studerende på Katastrofe- og Risikomanager-uddannelsen på Københavns Professionshøjskole. De studerende afslutter kurset med at undervise i Robust Borger på en efterskole og får herefter mulighed for at blive Robust Borger-undervisere. Efter 1. halvår 2019 er der certificeret 46 undervisere (25 frivillige og 21 studerende). Prognosen for 2019 er 90.

Handling

Initiativ 18C

Kampagnetiltag der skal styrke borgernes selvhjælpenhed og hjælpsomhed

Promovering af Robust Borger gennem nøglepartnere

Formål

Beredskabsforbundet indgår i samarbejder med følgende nøglepartnere med det formål at promovere og udvikle Robust Borger:

1. Domea.dk om kurset Bo Brandsikkert, som henvender sig til beboere i lejligheder
2. Røde Kors om undervisning af udsatte familier samt personale på et asylcenter
3. Ældre Sagen / GF Fonden om forebyggelseskurser

Overblik

Målgruppe:

Borgere, der kan nås gennem domea.dk, Røde Kors og Ældre Sagen / GF Fonden

Initiativtager:

Beredskabsforbundet

Periode: Løbende

Produkter

- Nyhedsbrev via domea.dk og promoveringsstand
- Specialkursus for udsatte familier
- Gæsteundervisning i Ældre Sagens afdelinger (test)

Status og vurdering

Kurset Bo Brandsikkert har ført til et samarbejde med domea.dk. Der er indgået aftaler med lokale boligbestyrelser, og kurset er promoveret ved årsmøderne for bestyrelsesmedlemmer i 2018 og 2019. Der er afholdt flere kurser, og Beredskabsforbundet vurderer, at samarbejdet er konstruktivt. De afdelinger, der bl.a. har vist interesse ved domea.dk's landsmøde i 2019, tilbydes at indgå i testen af et nyt initiativ, 'Bo Brandsikkert Banko'.

I oktober 2018 gennemførte Beredskabsforbundet i samarbejde med Røde Kors en test af et specialkursus for familier på Røde Kors' familiecamp. Familierne blev inddelt i tre forskellige grupper for henholdsvis børn, unge og voksne. Et kursus målrettet personalet på et flygningecenter er under udvikling og blev testet for første gang i september 2019.

GF Fonden gennemfører en række forebyggelseskurser i Ældre Sagens lokale afdelinger. Der benyttes gæsteforelæsere, herunder nu også fra Beredskabsforbundet med Bo Brandsikkert-kurset. Der er aftalt tre testkurser i tredje kvartal af 2019. Ældre Sagen er en central aktør i forhold til at nå de ældre borgere. Hvis der er interesse for konceptet, er det planen at fortsætte samarbejdet og gennemføre kurser i hele landet.

Handling

Initiativ 19

Kampagnen #TænkFørDuDeler

Formål

Kampagnen #TænkFørDuDeler har til formål at:

- Få borgerne til at tænke sig om, inden de deler indhold på sociale medier under kriser og katastrofer (og også gerne til hverdag)
- Skabe opmærksomhed om, at opslag på sociale medier på den ene side kan være gavnlige og oplysende, men på den anden side også kan risikere at virke forstyrrende eller være direkte skadelige, hvis man ukritisk skriver eller deler unøjagtig, tvivlsom eller direkte falsk information

Til kampagnen har Beredskabsstyrelsen fået fremstillet en animationsfilm, som illustrerer dette.

Overblik

Målgruppe:

Befolkningen, som deler meget på sociale medier

Initiativtager:

Beredskabsstyrelsen

Periode:

Kampagnen blev skudt i gang primo 2019. Hovedkampagnen løb fire uger, og den kan genaktiveres ved behov.

Produkter

Kampagne på sociale medier

Status og vurdering

Kampagnen blev i løbet af de fire uger vist to millioner gange på Facebook, Instagram og Twitter. Det var et noget højere tal end forventet. Overordnet blev kampagnen godt modtaget, og 20 pct. af de, som så kampagnen, interagerede med den ved enten at dele, like eller klikke på links i forbindelse med opslagene på sociale medier.

Allerede 14 dage efter hovedkampagnen sluttede, blev den aktuel igen efter et terroranslag i New Zealand. Her blev kampagnen geniværksat – og i løbet af et halvt døgn nåede kampagnen ud til knapt 170.000 facebook-brugere.

Handling

Initiativ 20

Kampagne for korrekt brug af alarmnumrene 1-1-2 og 1-1-4

Formål

Kampagnens formål:

- At skabe opmærksomhed om, hvordan man som borger anvender alarmnumrene 1-1-2 og 1-1-4 korrekt, fordi befolkningsundersøgelsen Danskernes Risikoopfattelse fra 2017 viste, at en forholdsvis stor procentdel af de voksne danskere ikke vidste, hvor de skulle ringe hen, hvis de var i akut livsfare. Samtidig kunne alarmcentralerne i Danmark konstatere, at flere og flere ringer 1-1-2, hvor de burde ringe 1-1-4

Overblik

Målgruppe:

Befolkningen

Initiativtager:

Rigspolitiet og Beredskabsstyrelsen

Periode:

Kampagnen blev gennemført i efteråret 2018.

Produkter

Kampagne på sociale medier

Status og vurdering

Kampagnen løb af stablen i efteråret 2018, og der er endnu ikke foretaget en opfølgende måling på, om den har haft en indvirkning på den korrekte brug af alarmnumrene 1-1-2 og 1-1-4.

Kampagnen bestod dels af en grafik, som Rigspolitiet producerede, dels af videomateriale fra en af alarmcentralerne. Igennem kampagnen løb nogle budskaber, som blev produceret i et samarbejde mellem Rigspolitiet, Hovedstadens Beredskab og Beredskabsstyrelsen. Sammensætningen af afsendere gjorde, at kampagnen dels fik en del medieomtale, dels blev spredt godt på sociale medier.

Materialet i kampagnen er i princippet altid aktuelt, og Beredskabsstyrelsen vil – sammen med Rigspolitiet – overveje, om ikke kampagnen kan genbruges med jævne mellemrum.

Forebyggelsessite – samling af eksisterende viden

Formål

Formålet med forebyggelsessitet er:

- At understøtte borgernes sikre adfærd i relation til brand og ulykker
- At formidle brandforebyggende budskaber og andre forebyggende råd om ulykker i en enkel grafisk linje
- At budskaber og råd kommunikeres ét sted, på et forebyggelsessite under Brandsikker Boligs hjemmeside
- At inspirere de kommunale redningsberedskaber til at kommunikere ensartede forebyggende budskaber på deres hjemmesider

De brandforebyggende budskaber vil tage udgangspunkt i de hyppigste årsager til brande i private boliger.

Øvrige råd vil kunne tage udgangspunkt i ulykker, der relaterer sig til voldsomt vejr. Det er scenarier, der ligeledes er omtalt i den nationale strategi for forebyggelse af ulykker og katastrofer. Der planlægges udarbejdet elementer, som vil kunne anvendes til information på de kommunale redningsberedskabers hjemmesider, herunder elementer til opslag på Twitter og FaceBook.

Forebyggelseskonceptet Brandsikker Bolig vil være den overordnede paraply for de brandforebyggende budskaber. Med Brandsikker Bolig som afsender af budskaberne ses en mulighed for at bygge bro til de kommunale redningsberedskaber.

Overblik

Målgruppe:
Befolkningen

Initiativtager:
Beredskabsstyrelsen

Periode:
Der arbejdes hen imod, at sitet i 2019-2020 indeholder råd vedr. de hyppigst forekommende årsager til brand i private hjem.

Produkter

Borgerrettet information under Brandsikker Boligs hjemmeside

Status og vurdering

I 2019 etableres forebyggelsessitets struktur og skabeloner. Der arbejdes i 2019 på undersider med forebyggende råd i relation til ukrudtsbrænder, grill og bål m.m.

Fremadrettet vil sitet løbende blive suppleret med relevante undersider med borgerrettet forebyggende information. Ambitionen er, at sitet skal udgøre den foreløbige basis til et nationalt forebyggelsessite i lighed med det svenske dinsakerhet.se og det norske sikkerhverdag.no.

Appen Mobilvarsling

Formål

Formålet med appen Mobilvarsling er:

- At have et supplement til de øvrige varslingskanaler såsom sirener, sms-varsling til hørehæmmede, opslag på sociale medier og pressemeddelelser

Med Mobilvarsling sender Rigspolitiet, Vejdirektoratet, DMI og Beredskabsstyrelsen de mest kritiske varsler og alle beredskabsmeddelelser ud til borgerne.

I modtagerenden kan den enkelte bruger sortere varslerne efter sted (på kommuneniveau) og kategori (beredskab/vejr/vej).

Overblik

Målgruppe:

Alle, der har en smartphone med internetadgang.

Initiativtager:

Beredskabsstyrelsen

Periode:

Fra 2016

Produkter

- Appen Mobilvarsling
- Integrerbart feed med varsler

Status og vurdering

Appen Mobilvarsling er frem til juni 2019 downloadet knap 270.000 gange til de to mobilplatforme Android og iPhone. Selvom dette tal godt kan dække over, at den samme bruger har downloadet appen flere gange, så angiver antallet, at appen bliver brugt og opfylder sit formål.

Det er en bevidst strategi at have flere forskellige platforme til at varsle befolkningen – og i den henseende passer appen ind i det øvrige miks af kanaler. Der er aktuelt (medio 2019) ikke konkrete planer om at videreudvikle appen, men der er budget og planer for, at appens funktionaliteter følger med tiden.

EU's vedtagne teledirektiv fra december 2018 pålægger alle medlemslande inden 2022 at indføre mobilbaseret varsling, som ikke kræver abonnementsopskrivning eller download af apps. Dermed bliver virkefeltet for appen Mobilvarsling sandsynligvis anderledes i fremtiden. Når den mobilbaserede varsling, som den er beskrevet i teledirektivet, begynder at tage form, bliver det nemmere at se, hvordan appen Mobilvarsling kan passe ind i en fremtidig suite af varslingskanaler.

Handling

Initiativ 23A

Information om brandfare - Brandfareindeks

Prognose for brandfaren i skov- og naturområder

Formål

Formålet med et nationalt brandfareindeks er:

- Prognose med kortlægning af risiko for naturbrande
- Formidling om brandfaren til offentligheden
- Kvalitativt og ensartet beslutningsgrundlag (redningsberedskabet)

Brandfareindekset er baseret på FWI (Fire Weather Index), som også bruges på EFFIS (European Forest Fire Information System), men det er tilpasset danske forhold af DMI. Brandfareindekset adskiller sig fra DMI's tørkeindeks ved at tage højde for vejrforhold som bl.a. temperatur og vind i sammenhæng med tørheden af brændstoflagene i naturen ved udregning af risikoen for udviklingen af en naturbrand. Herudover er der arbejdet med en løsning, som viser en femdøgnsprognose for brandfare på baggrund af DMI's vejrdata.

Overblik

Målgruppe:

Offentligheden, redningsberedskaberne

Initiativtager:

Beredskabsstyrelsen

Periode:

Fra medio juli 2019

Produkter

Et brandfareindeks til visning på hjemmesiden Brandfare.dk

Status og vurdering

På baggrund af den tørre og varme sommer i 2018 blev udviklingen af et nationalt brandfareindeks igangsat i samarbejde med DMI. Udviklingen har primært været af teknisk karakter med tilpasning af model og data både hos DMI og Beredskabsstyrelsen, men også den relevante koordinering i forhold til kommunikation om brandfareindekset og hjemmesiden Brandfare.dk til målgrupperne.

Ultimo 2. kvartal 2019 var DMI klar med kort og prognoser til lanceringen på hjemmesiden. Danske Beredskaber har været inddraget i processen. Der forventes en tværgående opfølgning på erfaringer fra brug af indekset i efteråret 2019.

Vurdringen er, at brandfareindekset vil være et brugbart grundlag for information om brandfaren til offentligheden samt mulighed for prognoser på op til fem dage, som vil være relevante for beredskabernes planlægning af ressourcer og mandskab. Status er, at formidlingen til offentligheden er sket ved lanceringen på hjemmesiden Brandfare.dk.

Handling

Initiativ 23B

Information om brandfare - Brandfare.dk

Formål

Formålet med brandfare.dk er:

- At have en fælles, borgerrettet hjemmeside om brandfare i naturen

Brandfare.dk er et fælles projekt med Danske Beredskaber, hvor de kommunale redningsberedskaber og Beredskabsstyrelsen kommunikerer råd og oplysninger til borgerne om brandfare i naturen. Sitet indeholder generelle råd om færden i naturen i relation til brandfare, et nyudviklet brandfareindeks (i samarbejde med DMI) og et kort med information om, hvor i landet der evt. er indført afbrændingsforbud.

Overblik

Målgruppe:
Befolkningen

Initiativtager:
Beredskabsstyrelsen
Danske Beredskaber

Periode:
Fra medio juli 2019

Produkter

- Siden Brandfare.dk
-
-

Status og vurdering

Brandfare.dk er lanceret medio juli 2019. Den korte periode taget i betragtning er det endnu ikke muligt at vurdere sidens effekt eller gennemslagskraft.

Indholdet på siden er blevet til i samarbejde mellem Beredskabsstyrelsen og de kommunale redningsberedskaber repræsenteret ved Danske Beredskaber.

Handling

Initiativ 24

Perspektiv på samarbejde med spontanfrivillige

Formål

Formålet med *Nordisk perspektiv på samarbejde med spontanfrivillige ved beredskabsindsatser* er:

- At understøtte samarbejdet mellem myndigheder / organisationer og spontanfrivillige under større beredskabsmæssige hændelser
- At bidrage til at skabe en fælles faglig forståelse for samarbejdet

Dette med henblik på:

- At opnå en forsvarlig og effektiv nyttiggørelse af spontanfrivillige i forbindelse med beredskabsindsatser

Overblik

Målgruppe:

Beredskabsaktører og organisationer

Initiativtager:

Beredskabsstyrelsen på baggrund af et nordisk generaldirektørmøde

Periode:

2018-2019

Produkter

Perspektiv med huskelister og bilag

Status og vurdering

Der er tale om et fællesnordisk tværfagligt projekt, der udspringer af et nordisk møde for generaldirektørerne med ansvar for beredskab i 2017. Her blev det aftalt at sætte mere fokus på frivilligområdet i nordisk regi. Beredskabsstyrelsen tog derefter initiativ til at sætte fokus på samarbejde med spontanfrivillige under beredskabshændelser (relateret til beredskabsloven i Danmark).

Det nordiske perspektiv er udarbejdet på baggrund af drøftelser på to arbejds møder i København, hvor beredskabsmyndigheder og organisationer fra Finland, Sverige, Norge og Danmark deltog. Det er tiltænkt det operative niveau og der indgår huskelister og nationale bilag vedr. juridiske og forsikringsmæssige spørgsmål.

Arbejdsgruppens deltagere vurderer, at projektet har bidraget til at sætte fokus på, hvordan spontanfrivillige kan nyttiggøres bedst muligt under beredskabshændelser. Samtidig har møderne og perspektivet belyst relevante problemstillinger (herunder jura og mere praktiske forhold), der kan opstå, når borgere indgår i beredskabet.

Beredskabsstyrelsen har foreslået, at indholdet kondenseres og indarbejdes i *Retningslinjer for indsatsledelse* (REFIL).

Evaluering af undervisningsmaterialer

”Lær om brand” 0. – 1. klassetrin

”Ild – en farlig ven” 4. – 5. klassetrin

Formål

En evaluering af de to undervisningsmaterialer blev gennemført i efteråret 2018 og havde til formål:

- At belyse materialernes læringspotentiale
- At vurdere anvendelsen af materialerne i undervisningen
- At komme med anbefalinger til materialerne fremadrettet i form af en revision af det eksisterende materiale, alternativt en mere gennemgribende nytænkning med udvikling af nye elementer.

Evalueringen blev varetaget af Læremiddel.dk, et nationalt videntcenter, der udvikler og formidler viden om læremidlers betydning for læring og undervisning. Evalueringen blev gennemført i fire skoleklasser (én 0.-, 1.-, 4.- og 5.-klasse) som observation af undervisningen og som interviews med de deltagende lærere og elevgrupper.

Konklusion: Der lægges i evalueringen op til, at materialet – eksisterende eller nyt – justeres på undervisningsmål, og hvor det tydeliggøres, hvad budskaberne i materialerne er. Det skal for begge undervisningsmaterialer klargøres, hvad sammenhængen er mellem undervisningsmål og de beredskabsfaglige mål. Fokus i formidlingen skal være, hvad børnene skal have med sig efter endt undervisning.

Overblik

Målgruppe:

Indskolingen (0.-1. klasse) og mellemtrinnet (4.-5. klasse)

Initiativtager:

Beredskabsstyrelsen og Tryg-Fonden

Periode:

Der arbejdes hen imod en relancering af undervisningsmaterialerne.

Produkter

Undervisningsmaterialer med afsæt i gældende undervisningsmål og med klare budskaber.

Status og vurdering

Beredskabsstyrelsen og TrygFonden arbejder medio 2019 med evalueringens konklusioner, herunder udvikling af nye tiltag. Der er enighed om fortsat at fokusere på indskolingen (0.-1. klassetrin) og på mellemtrinnet (4.-5. klassetrin).

TrygFonden finansierer udvikling af nye tiltag i det omfang, det er relevant, Beredskabsstyrelsens kompetencer dækker materialernes beredskabsfaglige vinkler med de brandrelaterede aspekter. Kompetencer fra det kommunale redningsberedskab vil kunne inddrages i udviklingsprocessen af nye elementer for de større børn.

Pædagogiske og didaktiske kompetencer vil også blive inddraget i relevant omfang.

Brandparat.dk (Brandskolen)

Formål

Formålet med Brandparat.dk er:

- At imødekomme behov for brandtræning
- At lære brugerne om at forebygge brand og håndtere brandsituationer
- At styrke brugernes brandsikkerhed inden for tre handleområder:
 - Forebyggelse
 - Slukning
 - Evakuering
- At skærpe den almene opmærksomhed på brandrisici
- At højne brandparatheden i borgernes hverdag, hvis uheldet skulle være ude
- At forhindre ulykker
- At øge den daglige trykthed

Overblik

Målgruppe:

Ansatte og studerende ved sygehuse og psykiatri, ansatte i kommuner samt borgerne generelt

Initiativtager:

TrygFonden i samarbejde med Assima A/S (udvikler), fra 2009 tillige i samarbejde med Beredskabsstyrelsen og fra 2014 også med Danske Beredskaber. Brandparat.dk drives i dag af Beredskabsstyrelsen og Assima A/S

Periode:

Første gang lanceret i 2000 (regioner), udvidet i 2009 (kommuner) og 2014 (borgere)

Produkter

Undervisningshjemmeside

Status og vurdering

Brandparat.dk er et webbaseret interaktivt kursus i at forebygge og håndtere brand. Kurset er oprindeligt udviklet som TrygFondens Brandskole for ansatte i regioner (hospitaller) og blev sidenhen udvidet i 2009 med en særlig adgang for kommunalt ansatte (plejehjem, skoler, børneinstitutioner o.l.) og i 2014 med en separat, åben adgang for privatpersoner.

Det er Beredskabsstyrelsens vurdering, at Brandparat.dk bidrager til, at de nævnte målgrupper har en platform, hvor de kan få information, viden og læring, der kan bidrage til en øget opmærksomhed på brandrisici i hverdagen og give brugerne kompetencer til at vurdere brandsituationer og handle korrekt, hvis uheldet er ude.

Datavej 16
3460 Birkerød

Udgivet: November 2019

Telefon: + 45 4590 6000

E-mail: brs@brs.dk

www.brs.dk

EAN: 5798000201705

CVR: 52990319